

Kinderdagverblijven & Voorscholen

Pedagogisch beleid kinderen 0 – 4 jaar januari 2020

INHOUDSOPGAVE
Bladzijde

Voorwoord	4
1. Inleiding	5
2. Missie en Visie	6
2.1 Missie; AKROS partner in de opvoeding	6
2.2 AKROS een Vreedzame Organisatie	6
2.3 Visie op opvoeden	
3. De pedagogische basisdoelen – verantwoorde kinderopvang	7
3.1 Emotionele en fysieke veiligheid	7
3.2 Het stimuleren van persoonlijke competenties	7
3.2.1 De ontwikkelingsgebieden	9
• Sociaal- emotionele ontwikkeling	9
• Motorische ontwikkeling	11
• Spelontwikkeling	14
• Taalontwikkeling	14
• Creatieve ontwikkeling	14
• Cognitieve ontwikkeling	14
• Rekenontwikkeling	14
3.3 De ontwikkeling van sociale competenties	15
3.4 Het eigen maken van normen en waarden	15
3.4.1 Omgaan met peuters en hun seksuele ontwikkeling	16
4. Pedagogische basisdoelen en interactievaardigheden	16
5. Ontwikkelingsgericht werken en Voor- en Vroegschoolse educatie (VVE)	17
5.1 Spelend leren	17
5.2 Volgen van de ontwikkeling van het kind bij de voorscholen	19
5.3 Ouderbetrokkenheid	19
6. Kinderen die opvallen en zorg	20
6.1 Kinderen die opvallen	20
6.2 De wijze waarop pm-ers worden ondersteund en toegerust	20
7. Accommodatie, inrichting en materialen	21
8. Voeding en bewegen	21
9. Avontuurlijk (buiten) spelen - risicovol spel	22
10. Een vertrouwde omgeving	23
10.1 De omvang, samenstelling en leeftijdsopbouw van de stamgroepen	23
10.2 Activiteiten met 'open deuren'	23
10.3 Afwijken van de Beroeps-, Kind Ratio (BKR) en de 3- uren regeling	24
10.4 Een kind op twee stamgroepen	24
10.5 Samenvoegen van stamgroepen	24
10.6 Incidentele afname van een extra dag(deel)	25

11. Vertrouwde gezichten – Wie werken er op de groep?	25
11.1 Pedagogisch medewerker	25
11.2 Pedagogisch coach	25
11.3 Groepshulp	25
11.4 Beroep opleidende stages	26
11.5 Betrouwbaarheid medewerkers AKROS Kinderopvang	26
12. Oudercontacten	27
12.1 Samenwerken met ouders, wederzijdse betrokkenheid	27
12.2 Mentorschap en oudergesprekken	27
12.3 Overdracht naar de vroegschool/basisschool en/of BSO	27
12.4 Oudercommissie	28
12.5 Ouderavond	28

Nawoord

Voorwoord

Voor je ligt het pedagogisch beleid aangepast aan de nieuwste wetgeving zoals beschreven in de Wet Kinderopvang. Het pedagogisch beleid geeft inzicht in onze pedagogische visie en de dagelijkse praktijk. Het is geschreven voor zowel alle medewerkers van AKROS als belangstellende ouders, onderwijspartners en de toezichthouder van de GGD als kader voor toezicht.

Voor pedagogisch medewerkers:

Het pedagogisch beleid vormt ons pedagogisch kader en is daarmee de basis van ons dagelijks pedagogisch handelen.

- Het is de basis om vanuit deze visie geïnspireerd met kinderen te werken
- Het is de basis om vanuit de visie consequent en duidelijk naar kinderen te zijn
- Het is ook de basis voor een plezierig samenwerken in de eigen teams. Het helpt om samen één taal te gebruiken, waardoor we elkaar beter begrijpen en elkaar kunnen versterken. Het pedagogisch beleid biedt ruimte aan een open aan-/ bespreekcultuur. Doen we wat we zeggen en zeggen we wat we doen? Het biedt de mogelijkheid aan het team of aan de individuele pm-er om te reflecteren op het eigen handelen.

Voor ouders:

Het pedagogisch beleid is voor u een bron van informatie. De oudercommissie heeft adviesrecht op beleid. Het pedagogisch beleid wordt vastgesteld in afstemming met de oudercommissie.

Voor onderwijspartners:

Het pedagogisch beleid is voor u een bron van informatie als samenwerkende partner.

Voor de toezichthouder van de GGD:

De uitwerking van het pedagogische beleid biedt u een kader voor toezicht.

Het pedagogisch beleid is verdeeld in 2 delen, te weten:

- Het pedagogisch beleid 0 - 4 jaar voor Voorscholen en Kinderdagverblijven
- Het pedagogisch beleid 4 - 12 jaar voor de Buitenschoolse opvang

Daarnaast heeft iedere locatie een eigen locatie werkplan. In het locatie werkplan staat een praktische vertaling van het pedagogische beleid naar het dagelijks pedagogisch handelen en de locatie specifieke werkwijze beschreven.

Jaarlijks worden het pedagogisch beleid en de locatiewerkplannen getoetst en waar nodig aangepast.

1. Inleiding

Welkom bij AKROS Kinderopvang

AKROS Kinderopvang en AKROS Voorscholen zijn onderdelen van AKROS, hoogvlieger in kinderopvang en welzijn. Ons streven is kinderen en ouders het beste te bieden. Bij onze kinderopvang zijn kinderen verzekerd van professionele begeleiding, fijne en veilige locaties en hebben alle ruimte voor spelen, leren en groeien. Naast kinderopvang biedt AKROS taal- en inburgeringstrajecten en projecten voor participatie en welzijn.

Al meer dan 28 jaar zet AKROS zich in Amsterdam West in om ouders te ontzorgen door betaalbare kinderopvang te bieden van goede kwaliteit en toegankelijkheid. Uit onderzoek blijkt dat ouders die kiezen voor kinderopvang een betere werk-privébalans ervaren en zich kunnen concentreren op andere activiteiten zoals werk, studie of zorgtaken.

De locaties voor voorscholen, kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang bieden kinderen een omgeving waar ze zich thuis kunnen voelen. Wij zijn trots op ons team pm-ers, waarvan velen al lang aan AKROS verbonden zijn. Ons team pm-ers bestaat uit een gemêleerd gezelschap van enthousiaste, lieve, sportieve, creatieve, avontuurlijke pm-ers. Ze zijn gek op kinderen en houden van hun vak! Ze zijn op vaste dagen aanwezig, zodat de kinderen iedere dag vertrouwde gezichten zien. Ze kijken naar wat kinderen nodig hebben en zorgen voor een liefdevolle omgeving waarin kinderen gezien en gehoord worden. Als kinderen zich plezierig voelen kunnen kinderen zich ontwikkelen. Op onze locaties krijgen kinderen letterlijk en figuurlijk speelruimte om zowel veilig en vertrouwd te kunnen spelen, maar ze worden ook uitgedaagd om te onderzoeken en op ontdekkingstocht te gaan en om kennis te maken met misschien wel spannende nieuwe elementen, zowel binnen als buiten.

Kinderen maken kennis met andere (speel-,) materialen dan thuis, er worden andere activiteiten gedaan, ze belanden in nieuwe situaties die maken dat kinderen andere vaardigheden kunnen ontwikkelen in contact met andere kinderen. Samen plezier beleven met andere kinderen en leeftijdgenootjes. Ze leren van elkaar en maken kennis met andere normen en waarden. Ze maken sociale contacten en ontwikkelen hun zelfvertrouwen. De wereld van het kind wordt groter en wij groeien mee. De totale ontwikkeling van ieder kind, daar ligt onze aandacht. Kortom AKROS biedt kinderen een brede basis voor een goede ontwikkeling.

Een goede kwaliteit van zorg voor alle kinderen is geborgd in dit pedagogisch beleid.

Amsterdam, januari 2020

*De officiële functieaanduiding van groepsleiding is “pedagogisch medewerker” (pm-er). Voor de leesbaarheid wordt gebruik gemaakt van deze afkorting.

*Voor de leesbaarheid wordt een enkele keer een kind aangeduid als ‘hij’, hiermee wordt ook ‘zij’ bedoeld.

2. Missie en Visie

2.1 Onze missie: 'AKROS als partner in de opvoeding!'

Ouders zijn de eerste en meest belangrijke opvoeders van het kind. Zij zorgen ervoor dat kinderen de best mogelijke start in het leven kunnen maken. Met onze dagopvang en voorscholen leveren wij als professionals een belangrijke aanvulling op deze thuissituatie en we streven ernaar om ouders op een open, respectvolle, gelijkwaardige wijze mee te nemen in de communicatie rondom hun kind en de opvang. Met onze dienst verrijken en faciliteren we de ontwikkeling van kinderen. Wij zetten ons in voor opgroeiende kinderen. Pm-ers zoeken aansluiting en verbinding met de kinderen en hun ouders, scholen en in de wijk. We versterken elkaar.

2.2 AKROS een Vreedzame Organisatie

'It takes a village to raise a child', zo luidt het van oorsprong Afrikaanse gezegde. Maar die 'village' bestaat niet meer in een tijd waarin allerlei sociale verbanden zijn vervaagd, en waarin kinderen en jongeren opgroeien in een geïndividualiseerde samenleving en waar mensen steeds minder afhankelijk zijn van hun religieuze of culturele achtergrond. Als vreedzame organisatie AKROS dragen wij bij aan deze 'pedagogische village' door onze professionals in welzijn, kinderopvang en onderwijs toe te rusten om de opvoedingsverantwoordelijkheid voor kinderen op ons te nemen. Het gaat hierbij niet alleen om hoe we met kinderen omgaan, maar ook hoe we met elkaar omgaan: *Een goed voorbeeld doet goed volgen*. AKROS werkt zoveel mogelijk op een vreedzame wijze en leidt zijn pm-ers daar in op.

De kinderopvang als oefenplaats

Het Vreedzame gedachtegoed sluit naadloos aan op de pedagogiek van AKROS. Wij bieden kinderen een plek waar ze gehoord worden en waar ze een stem hebben. We leren de kinderen naar elkaar luisteren, duidelijk te zijn over hun eigen gevoelens en behoeften en rekening te houden met die van een ander. Waar mogelijk streven we naar een éénduidig pedagogisch klimaat, waardoor kinderen overal dezelfde regels leren: thuis, bij de kinderopvang en de voorschool als voorbereiding op school. Bij AKROS mogen kinderen meedenken en oefenen en ervaring opdoen met het vreedzaam oplossen van conflicten, verantwoordelijkheid nemen en samenwerken.

2.3 Visie op ontwikkeling van kinderen en opvoeden

Ons pedagogisch beleid berust op de visie dat elk kind uniek en competent is. Kinderen worden geboren met vele mogelijkheden, zijn sterk, krachtig en creatief. Een kind is een sociaal wezen dat al vanaf zijn geboorte uit is op communicatie met de ander en de wereld. Kinderen zijn onderzoekers, leergierig en nieuwsgierig. Het jonge kind ontwikkelt zich spelende-, en bewegende wijs. Ze willen al doende ontdekken en nieuwe ervaringen opdoen. Kinderen willen grenzen verleggen, zich ontwikkelen en anderen ontmoeten. Dit gaat met vallen en opstaan. De totale ontwikkeling van elk kind, daar ligt onze aandacht. Ontwikkelen is een proces en daarom volgen de pm-ers de kinderen en sluiten aan bij het individuele kind of bij wat er in de groep gebeurt. Zij luisteren naar kinderen en reageren daarop. Alle kinderen ontwikkelen zich op eigen wijze en in hun eigen tempo, vanuit een basis van veiligheid en gehechtheid. Wij vinden het belangrijk dat we kinderen de ruimte bieden om zelf te ontdekken, te experimenteren, om zelf te doen en zelf na te denken. Dat kunnen ze namelijk al!

Naast het inspelen op de individuele behoeften van een kind is de kinderopvang dé plek waar de opvoeding in de groep centraal staat. Kinderen leren juist van elkaar en de kinderopvang stimuleert hun sociale ontwikkeling. Wij werken iedere dag vol plezier aan een gezond groepsklimaat, waar kinderen zichzelf kunnen zijn en waar ze zich prettig kunnen voelen. Waar ze plezierig en veelal ongestoord alleen bezig kunnen zijn met een eigen activiteit, maar ook vrij kunnen spelen naast of met andere kinderen, kunnen deelnemen aan activiteiten in kleine groepjes of met de grote groep. Zo werken wij aan de ontwikkeling van blije en sociale kinderen.

Wij laten ons inspireren door de kinderen zelf en pedagogen, psychologen en methodieken die uitgaan van een krachtig kindbeeld. Begrippen die hier bij horen zijn: plezier, verwondering, verbeeldingskracht, betrokkenheid en verbondenheid, interactie, creativiteit, eigenheid en welbevinden.

AKROS verbindt en streeft naar een intensieve samenwerking met ouders en partners, zoals primair onderwijs, welzijn en zorg. AKROS werkt aan één pedagogische visie die geldt voor de kinderdagverblijven, de voorscholen en de buitenschoolse opvang en die aansluiting vindt bij de basisschool.

3. De pedagogische basisdoelen - Verantwoorde Kinderopvang

Om onze missie en visie te realiseren werken we zowel bij de kinderdagverblijven als bij de voorscholen ontwikkelingsgericht volgens de vier basisdoelen, zoals deze omschreven zijn door professor J. M. A. Riksen – Walraven en zijn vastgelegd in de Wet Kinderopvang.

De vier pedagogische basisdoelen zijn:

- Het bieden van emotionele veiligheid
- Het stimuleren van persoonlijke competenties
- Het stimuleren van sociale competenties
- Het overdragen van waarden en normen.

3.1 Emotionele en fysieke veiligheid

Bij emotionele veiligheid gaat het over 'Voel ik me veilig, geborgen, beschermd en vertrouwd?' Het bieden van emotionele veiligheid is een belangrijke, zo niet de belangrijkste voorwaarde voor een kind om zich te ontwikkelen. Immers, pas als een kind zich veilig voelt, zich goed voelt, ontspannen is, kan het zich welbevinden, komt hij tot spelen en heeft plezier. Het heeft energie om zich verder te ontwikkelen.

Daarom besteden wij op onze baby-, peuter-, en verticale groepen veel aandacht aan een positieve hechtingsrelatie tussen pm-ers en kind. Onze pm-ers geven kinderen het gevoel dat ze altijd bij hen terecht kunnen. Kinderen kunnen rekenen op de pm-ers. Dat begint al als de kinderen binnenkomen. Het is belangrijk dat kinderen en ouders zich bij ons thuis voelen. Dit gebeurt niet van de ene op de andere dag. Wij vinden het belangrijk om hiervoor voldoende tijd uit te trekken bij de kennismaking en de daarop volgende wenperiode. Kinderen en ouders worden verwelkomd en krijgen de volle aandacht. De wenperiode is bedoeld om kinderen, ouders en pm-ers geleidelijk aan vertrouwd met elkaar te laten maken.

Pm-ers zijn gevoelig en sensitief en zien, horen of voelen aan wanneer kinderen hen nodig hebben of aandacht vragen. Zij hebben een actieve, energieke of juist ontspannen basishouding en sluiten daarmee aan bij de behoefte van het kind/ de groep. Pm-ers nemen de tijd om naar kinderen te kijken en te luisteren en proberen te begrijpen wat het kind wil (= sensitieve responsiviteit). Zij geven kinderen emotionele ondersteuning. Ze zien het kind en laten dat merken door een aai over de bol, een knipoog of juist een knuffel, een compliment. Kinderen voelen zo dat ze gezien worden, dat ze de moeite waard zijn, ze horen erbij en het helpt hen om vanuit dit vertrouwen de wereld (en zijn grenzen) te gaan ontdekken.

Voorbeeld signalen herkennen: Door te huilen geeft een baby een behoefte of ongemak aan. De pm-er geeft dat aandacht en probeert te herkennen wat de achterliggende behoefte is. Heeft de baby honger? Heeft hij het koud? Is hij gefrustreerd omdat wat hij pakken wil buiten zijn bereik ligt? Of wil hij gewoon vastgehouden worden om via het huilen emotioneel te ontladen en even 'bij te tanken' na vele indrukken op de dag?

3.2 Het stimuleren van persoonlijke competenties

Kinderen hebben van nature de drang om te onderzoeken, te ontdekken, te leren en spelenderwijs ontwikkelen zij hun persoonlijke competenties. Persoonlijke competentie gaat over zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit, veerkracht en creativiteit. Dit stelt een kind in staat om een probleem adequaat aan te pakken en zich aan te passen aan veranderende omstandigheden. Het gaat ook over motorische vaardigheden, taal, cognitie en spel. Als je naar kinderen kijkt, zie je dat ze volwassenen nabootsen, het is een vorm van uitproberen om het zelf te doen.

Bij baby's

De baby verkent de wereld om hem heen door middel van zien, horen, proeven, ruiken en voelen. Op basis van deze zintuigen ontvangt de baby informatie over de wereld om hem heen. Hiermee kan hij zich aanpassen aan zijn omgeving. Zo stoppen baby's alles in hun mond en ontdekken dat er onderscheid is tussen harde en zachte materialen en tussen rechte en ronde vormen.

In het werken met baby's zorgen de pm-ers ervoor dat de kinderen met veel verschillende vormen en materialen in aanraking komen. Sommige baby's kijken graag naar bewegende of felgekleurde

materialen, voor hen kan een baby-gym interessant zijn. Een nadeel hiervan is dat een baby zich hiervoor niet kan afsluiten als hij er genoeg van heeft. Het vraagt alertheid van de pm-er om dit spel goed te volgen. We halen de baby-gym weg als we zien dat de baby hier niets meer mee doet of als de baby moe wordt. De volgende stap is dat het kind met zijn handjes naar het speelgoed grijpt. Naarmate een kind ouder wordt heeft hij steeds meer uitdaging nodig. Daarom bieden we kinderen steeds andere materialen aan waarmee geëxperimenteerd kan worden.

Voor zowel baby's, dreumes en peuters is muziek bij uitstek een middel om de zintuigen te prikkelen. Een kind ervaart dat muziek of geluid invloed heeft op zijn gemoedstoestand. We gaan bewust om met muziek op de groep, door muziek functioneel in te zetten. Bijvoorbeeld om samen met kinderen te gaan dansen. Rustgevend muziek of geluiden brengen een ontspannen sfeer op de groep. De hele dag de radio aan betekent veel ruis op de groep en daarom doen we dat niet.

Bij dreumesen

We spreken van de dreumesleeftijd als kinderen tussen hun eerste en tweede jaar inzitten. Ook in deze fase van zijn leven maakt een kind veel ontwikkelingen door. De dreumes kan steeds beter communiceren. Hoewel hij misschien nog niet zo veel echte woorden zegt, kan hij steeds beter duidelijk maken wat hij wil. De dreumes leert beter praten. Met behulp van gebaren en mimiek, door te wijzen en te kijken in combinatie met het gebruik van klanken kan de dreumes al goed uitdrukken wat hij wil, ziet of bedoelt. De pm-er geeft woorden aan de voorwerpen waar het kind naar wijst en herhaalt deze. De dreumes zal de klanken af en toe ineens omzetten in een echt woord. Het is ook de fase van 'Zeg maar 'nee'. Dreumesen zeggen meestal vaker 'nee' dan 'ja'. In het begin is dat vooral omdat 'nee' een eenvoudiger woord is en omdat met je hoofd schudden makkelijker is dan ja knikken. Misschien komt het ook doordat een kind vaker 'nee' hoort dan 'ja'. Op den duur is het 'nee' zeggen ook een uiting van zelfstandigheid. Het kind traint zijn ontlukende onafhankelijkheid en kan ineens bijna overal 'nee' op zeggen. Gelukkig is dit een fase die voorbij gaat.

Gevoelens uiten

De dreumes kan gevoelens steeds beter duidelijk maken. Het kan plezier, boosheid, verdriet, sympathie en belangstelling voor nieuwe ervaringen uiten. Hij kan ook flink protesteren als er iets gebeurt wat hem niet bevalt, maar is nu op een leeftijd dat hij bepaalde grenzen kan accepteren. Hoewel dat soms wat strijd geeft, kan de dreumes begrijpen dat sommige dingen niet mogen.

Bij peuters

Kinderen leren door dingen uit te proberen en te ervaren. De pm-er sluit aan op activiteiten waar het kind zelf aan begonnen is, helpt ze verder, breidt de spelmogelijkheid uit. Dagelijks bieden de pm-ers een divers aanbod van activiteiten aan zoals, muziek, dans en beweging, rollenspel, natuur en creatief werken, waarbij kinderen nieuwe mogelijkheden ontdekken. Zo kunnen kinderen zichzelf beter leren kennen, wat vind ik leuk en wat niet? Waar liggen mijn kwaliteiten? Positieve waardering gericht op het proces, de ontwikkeling of het gedrag, nodigt kinderen uit door te gaan en de volgende stap te zetten. Het draagt bij aan het ontwikkelen van een positief zelfbeeld.

De ruimte en materialen

Wij besteden veel aandacht aan de inrichting en indeling van de ruimte en bieden een ruime keuze in materialen. Binnen deze omgeving kunnen kinderen zelfstandig hun gang gaan. Kinderen worden in staat gesteld om voortdurend eigen keuzes te maken en beslissingen en initiatieven te nemen. De ruimte is uitnodigend en uitdagend voor kinderen en ingedeeld in duidelijk afgebakende hoeken die verschillende soorten spel mogelijk maken. Er is een diversiteit aan materialen die hiertoe bijdragen. Gaandeweg ontdekken kinderen waar hun eigen talenten en voorkeuren liggen.

De materialen worden zo opgeborgen dat kinderen ze zelf kunnen vinden, gebruiken en weer terugzetten. Kinderen kunnen voor een groot deel zelf bepalen wat ze doen. Ze bepalen zelf hoe ze iets doen; ze kunnen de materialen gebruiken, onderzoeken en er mee spelen zoals zij dat willen. Pm-ers moedigen het zelfstandig handelen van kinderen aan. Ze blijven in de buurt, wachten rustig af tot de kinderen hun problemen zelf oplossen, hebben begrip voor de ongelukjes die kunnen gebeuren, stimuleren kinderen elkaar ideeën aan de hand te doen, elkaar te helpen en met elkaar te praten. Ze moedigen kinderen aan om hun eigen vragen te stellen en die te beantwoorden. In de dagelijkse handelingen zoals handen wassen, eten en jas en schoenen aantrekken worden stapjes gezet zodat kinderen ze uiteindelijk zelfstandig uit kunnen voeren. Dit vraagt veel herhaling en opnieuw proberen, maar kinderen voelen zich heel trots als ze iets zelf hebben gedaan.

De pm-er heeft respect voor de autonomie van kinderen en heeft daarmee respect voor de eigenheid van het kind en voor wat het kind wil. Dit versterkt de vertrouwensrelatie tussen kind en pm-er en geeft een goede voedingsbodem aan het kind om verder te groeien. Het ene kind is het andere kind niet. Alle kinderen hebben een eigen temperament. Er zijn levendige en beweeglijke kinderen die ruimte nodig hebben, doeners die altijd bezig zijn. Daartegenover staat het meer introverte kind die meer luistert dan ze praat. Ze zijn fantasierijk en vermaken zich met vriendjes, maar spelen ook graag alleen. Pm-ers observeren, begeleiden en benoemen wat er gebeurt en leggen de kinderen uit hoe de dingen werken zodat zij het snappen. Ze moedigen kinderen aan om zichzelf op allerlei gebied verder te ontwikkelen en motiveren kinderen om eigen keuzes te maken en door te zetten als het even niet meer lukt.

3.2.1 De ontwikkelingsgebieden

Kinderen ontwikkelen zich gefaseerd of sprongsgewijs op alle terreinen. De verschillende ontwikkelingsgebieden hangen nauw met elkaar samen en overlappen elkaar in de verschillende pedagogische basisdoelen. In deze paragraaf leggen we een koppeling tussen de pedagogisch basisdoelen en de ontwikkelingsgebieden als voorbeeld.

- **Sociaal- emotionele ontwikkeling: Omgaan met jezelf**

Samenleven en samenspelen begint bij het leren kennen van jezelf. Daarom besteden wij veel aandacht aan basisgevoelens (emoties zoals blij, bang, boos en verdrietig) en lichaamsbewustwording. Wij nemen gevoelens van kinderen serieus en staan erbij stil.

Blij

We vinden het belangrijk dat kinderen ontdekken dat je met elkaar plezier kunt maken en lol kunt hebben. Er wordt een gezamenlijk repertoire aan liedjes en spelletjes opgebouwd. Het zingen van liedjes en samen spelletjes biedt momenten waarbij je saamhorigheid voelt. De hele dag door komen kinderen spontaan even naar de pm-er toe, krijgen wat aandacht en gaan weer verder. De pm-er en de individuele kinderen hebben eigen grapjes, waardoor kinderen en soms ook de pm-er dingen ineens in een ander perspectief zien.

Bang

Kinderen kunnen allerlei angsten hebben. We nemen de angst van het kind serieus en als we er iets mee kunnen, dan doen we dat. We proberen samen met een kind onder woorden te brengen waar het bang voor is en proberen een manier te vinden om met de angst om te gaan. Soms helpt het de angst aan tafel met andere kinderen te bespreken om te kijken of andere kinderen de angst herkennen, hoe zij ermee omgaan en of ze oplossingen kunnen aandragen. Er zijn boekjes over angst aanwezig die regelmatig worden voorgelezen.

Boosheid

Boos zijn mag. Het ontstaat meestal uit frustratie. Wij accepteren het gevoel en helpen een kind de boosheid te verwerken. Als het nodig is, verwoorden we de gevoelens voor het kind. "Ik zie dat je boos bent." Slaan, schoppen, bijten en krabben mag niet. We zijn hierover duidelijk naar de kinderen en helpen het kind een passende uitdrukking te geven aan de onderliggende behoefte die ten grondslag ligt aan het boze gedrag. Boosheid wordt dus met praten opgelost. Er wordt hulp gegeven als het zelf niet lukt. Als de pm-er boos is op een kind, maakt hij/zij duidelijk dat het om het gedrag gaat en niet om het kind zelf.

Verdriet

De pm-er verwoordt gevoelens van verdriet en probeert de behoefte van het kind te verwoorden. Bijvoorbeeld; "Ik zie dat je bent gevallen en dat het zeer doet" of "ik begrijp dat je verdrietig bent, nu papa weggaat." Als we denken dat het huilen niet in verhouding staat met de gebeurtenis praten we daarover met het kind en kijken we of we samen een oplossing kunnen bedenken. Als een kind bijvoorbeeld steeds huilt omdat het met speelgoed wil spelen waar een ander kind mee speelt, benoemen we dat. "Ik zie dat je ook graag met dat speelgoed wilt spelen". Vervolgens leren we het kind dat huilen niet de oplossing is, maar dat hij beter kan vragen of hij mee mag spelen of ervoor kan kiezen op zijn beurt te wachten.

Er wordt stilgestaan bij de behoeften van een kind als het in een lastige situatie terecht komt en nog niet weet hoe dit op te lossen. Jonge kinderen uiten veel gevoelens door (fantasie-) spel, bijvoorbeeld

met poppen, bouwmaterialen en verkleedkleden. Zo leert een kind eigen gevoelens en die van anderen te herkennen en daarmee om te gaan en ontdekt gaandeweg dat zijn eigen behoefte niet altijd overeenkomt met die van een ander.

- **Sociaal- emotionele ontwikkeling: Omgaan met anderen**

Peuters en kleuters kunnen zich eigenlijk nog niet echt inleven in de wensen en behoeften van anderen. Toch functioneren zij in groepen op de voorscholen en KDV's. Dit betekent dat er regelmatig botsingen en aanvaringen zijn tussen kinderen. Pm-ers zien hier hun kans om kinderen te ondersteunen in het aangeven van hun grenzen, het vragen om hulp, het verwoorden van hun behoeften, het delen van materialen, het wachten op de ander, het luisteren naar elkaar en beurt nemen. Kortom, ze streven naar een vreedzame oplossing met al die vaardigheden die mensen helpen om prettig met elkaar samen te leven.

Daarnaast bieden we een duidelijke structuur en waar nodig, duidelijke grenzen. Dit is noodzakelijk voor een kind en de groep. Duidelijkheid geeft overzicht en voorspelbaarheid. Zo weet het kind waar het aan toe is. Precies dat schept vertrouwen en een gevoel van veiligheid. Als een kind zich veilig voelt kan het exploreren en zich optimaal ontwikkelen.

- **Sociaal – emotionele ontwikkeling: Omgaan met conflicten**

De pm-ers hanteren een stappenplan voor een probleemoplossende benadering bij het omgaan met conflicten. Zij stimuleren de kinderen hun problemen zelf op te lossen en op een positieve manier om te gaan met conflicten door ze te laten onderhandelen met elkaar, samen te spelen of te zeggen dat ze iets niet willen. Als er een conflict ontstaat tussen de kinderen, kijken de pm-ers eerst of de kinderen het zelf oplossen. Zo niet, dan helpt een pm-er bij het oplossen volgens zes stappen:

1. We benaderen het kind en stoppen het gedrag dat pijn veroorzaakt. De pm-er praat met kalme en rustig stem en zit op kindhoogte.
2. We bevestigen en benoemen de gevoelens van het kind, 'Ik zie dat je boos bent', door geen partij te kiezen en het kind de ruimte te geven hun gevoelens te uiten.
3. We verzamelen informatie over wat er gebeurd is en achterhalen de achterliggende behoefte van het kind. Er wordt goed geluisterd naar de details die kinderen geven van het conflict, deze kunnen belangrijk zijn bij het vinden van een oplossing.
4. De behoefte van beiden kinderen wordt erkend. De pm-er formuleert het probleem opnieuw: "Als ik jullie goed begrijp, dan ". Controleer of het probleem goed beschreven is.
5. Vraag naar oplossingen en kies samen één uit. Ga in op alle ideeën en bespreek de uitwerking van hun ideeën. Vermijd het opdringen van oplossingen. Vat tot slot de oplossing samen, zodat deze concreet en uitvoerbaar is voor de kinderen
6. Blijf alert op de behoefte van kinderen aan ondersteuning. Kinderen hebben soms een steuntje in de rug nodig om de oplossing uit te voeren.

Kijkje in de groep

Tim van 2,5 jaar speelt met de bonenbak. Sarah (3.5) loopt langs hem en trekt met een ruk de bak van hem weg. Als Tim gaat huilen schreeuwt Sarah: Ik wil ook met die! De pedagogisch medewerker kijkt het van een afstand even aan. Komen ze er zelf uit? Ze ziet dat Tim de bak stevig vasthoudt en blijft huilen. Ze hoort Sarah boven iedereen uit schreeuwen. De pedagogisch medewerker loopt op de kinderen af en gaat op ooghoogte bij de kinderen zitten. 'Tim ik zie dat je verdrietig bent, en Sarah ... Je lijkt zo boos, klopt dat?' (Sarah knikt) 'Wat is er aan de hand?' In het gesprek dat volgt ondersteunt de pedagogisch medewerker Sarah om rustig te vertellen wat ze graag wil en samen te kijken naar het verdrietige gezicht van Tim. Tim helpt ze door te zeggen: 'Die is van jou hè Tim.' 'Van mij' zegt Tim. De rust keert terug. Beiden voelen zich begrepen. Samen met de pedagogisch medewerker zoeken ze een oplossing. Er wordt een bak met bonen bijgeschoven en Tim en Sarah spelen samen verder.

Wat kunnen ze al veel!
Zelfstandigheid en zelfredzaamheid

Ieder kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo en we gaan respectvol om met de eigenheid van ieder kind. We geven kinderen de tijd om iets zelf te doen en we laten kinderen zelfstandig doen wat ze zelfstandig kunnen. En kinderen willen vooral veel zelf doen.

Baby's zijn bijzonder geïnteresseerd in contact met andere mensen. Verzorgingsmomenten, zoals verschoon- en voedingsmomenten, lenen zich daarom zo goed als een individuele activiteit, waarbij de pm-er tijd neemt voor dit contactmoment. Zodra een kind weet wat er van hem verwacht wordt helpt het vaak al bijna ongemerkt mee. Zo tilt de baby zijn voetje alvast op bij het verschonen van een luier. Het kind krijgt de tijd om zijn eigen initiatief te ontplooien. Zo geeft de baby zelf aan, wanneer ze wil drinken, wanneer ze genoeg heeft, zelf kan drinken, eten of zitten.

Dreumesen proberen van alles uit, doen dat heel bedrijvig en herhalen hun acties steeds maar weer opnieuw. Ze zijn al wat onafhankelijker van de volwassene, maar ze hebben nog wel de aanwezigheid van een volwassene nodig. 'Zie je me? Hoor je me? Ben je er nog?'. Ze kunnen al helpen met schoenen uit- en aantrekken.

Peuters willen graag meedoen met de echte wereld. Daarom betrekken we op de kinderdagverblijven en voorscholen de kinderen zoveel mogelijk bij de dingen van de dag. Het uitgangspunt is dat kinderen het beste leren door dingen aan den lijve te ervaren. Hiertoe wordt door de pedagogisch medewerkers een actieve leeromgeving gecreëerd, met veel aandacht voor de indeling van de ruimte en de keuze van geschikte materialen. Binnen deze omgeving kunnen kinderen zelfstandig hun gang gaan. Ze mogen meehelpen met tafeldekken, water inschenken, eten met vork en (kinder-)mes. En dat doen ze graag, omdat ze er plezier in hebben en trots zijn op wat ze al kunnen. Op deze manier worden kinderen steeds zelfstandiger en groeit het zelfvertrouwen.

Pedagogisch medewerkers moedigen kinderen aan zelfstandig te handelen en geven hen daartoe de ruimte. Ze blijven in de buurt, wachten rustig af tot de kinderen hun problemen zelf oplossen, hebben begrip voor de ongelukjes die kunnen gebeuren, benoemen wat er gebeurt en denken hardop over hoe iets opgelost zou kunnen worden. Ze stimuleren kinderen elkaar ideeën aan de hand te doen, elkaar te helpen en met elkaar te praten en ze moedigen kinderen aan om hun eigen vragen te stellen en die te beantwoorden.

Kijkje in de groep

De pm-ers van de peutergroep hebben de grote waterkan vervangen door twee kleintjes. Dat geeft alle kinderen die dat willen de mogelijkheid om, tijdens het gezamenlijk fruit eten en drinken, zelf hun water in te schenken. Als Caro van 2,5 jaar het water probeert in te schenken loopt het over de rand van haar beker. Caro kijkt op naar de pm-er en deze zegt: 'Helemaal vol Caro! En een beetje water eraan. Hmmm. hoe zal ik dat opruimen?...'. 'Doekje!' roept Tim die naast Caro zit. De pm-er stelt Tim voor het doekje te halen en Caro mag het water opruimen en het doekje samen met Tim terugbrengen naar het aanrecht.

Kijkje op de groep

Op de peutergroep vertellen een paar kinderen wat ze graag willen spelen. Mohamed-Ali (3 jaar) wil graag met de waterverf verven. "Wat heb je nodig?" vraagt de pm-er. Ze neemt de tijd om Mohammed-Ali zelf te laten bedenken wat hij nodig heeft. "Die" wijst Mohamed-Ali. De pm-er geeft het woorden; "Oh ja, bedoel je daar? Het atelier!" Ze geeft Mohammed-Ali de tijd om de kwast, het papier en het doosje met de verf zelf te gaan pakken in de atelierhoek. Als Mohammed Ali met enige ondersteuning ook het waterbakje voorzichtig met water heeft gevuld, start hij met zichtbaar genoeg met verven.

Motorische ontwikkeling

Bij de baby zijn de ontwikkelingsstappen in de eerste 18 maanden het grootst. Iedere pasgeborene heeft een enorme bewegingsbehoefte, om al bewegend en via de zintuigen zichzelf en de wereld te ontdekken. Rustig, zichzelf de tijd gunnend, experimenteert de baby. Met veel uithoudingsvermogen blijft hij bewegingen herhalen en maakt zich zo vertrouwd met alle verschillende houdingen. Het voordeel van dit eigen initiatief en tempo is dat een kind een volgend stadium bereikt, een nieuwe

vaardigheid leert, als het er werkelijk aan toe is. Elke beweging bouwt voort op de vorige. Zo gaat een kind van liggen naar kruipen, zitten, staan en lopen.

De dreumes vergroot zijn leefwereld doordat hij steeds beter leert lopen. Ze experimenteren met de mogelijkheden van hun lichaam en maken vervolgstappen in zelf gaan zitten, sneller lopen, klimmen, tegen een bal schoppen, een trap oplopen. Ze bouwen een toren en slaan de bladzijden om van een boek.

In de peuterperiode ontwikkelt zich de motoriek van een kind verder. Peuters gaan nu fietsen en springen en spelen onvermoeid op de glijbaan. Ze doen bewegingen van andere kinderen na en gaan onderscheiden of iets dichtbij of veraf is, hoog of laag. Ze leren spelenderwijze dat ze met hun twee armen afzonderlijke bewegingen kunnen maken. Het is belangrijk de grove motorische ontwikkeling voldoende ruimte te geven voordat het kind bijvoorbeeld gaat schrijven of knippen. De eerste ervaringen met het gericht besturen van een driewieler (oog-hand coördinatie) komen hen later bij het leren schrijven op school goed te pas. In het speellokaal en op de buitenspeelplaats krijgen kinderen volop de ruimte geboden om lichamelijk bezig te zijn zodat kinderen hun eigen mogelijkheden kunnen leren kennen en ontwikkelen.

- **De grove motoriek: Buitenspel**

Bewegen buiten is een heel andere ervaring dan binnen. Een peuter leert met vallen en opstaan en buiten heeft het daartoe veel meer mogelijkheden. Met zware materialen en water en zand spelen, kruipen, rennen, fietsen, klimmen, met de bal spelen, dansen, balanceren, ritmische beweging van het wippen maar ook het inzetten van kracht door springen, duwen en trekken.

De conditie van het gehele lichaam wordt versterkt, evenals de coördinatie van de spieren. De botgroei wordt gestimuleerd en beweging draagt bij aan een evenwichtige ontwikkeling van het brein van peuters. Daarom wordt er op onze locaties (mits het weer dat toelaat) dagelijks buiten gespeeld. De buitenspeelplaatsen verschillen per locatie. Er is ruimte voor zand en water spel, diverse beweegcircuits, verstoppelken, klim-, en glijmateriaal, wipwap, balansspelen (stepping stones) en variatie in het speelterrein. Ook is er gelegenheid voor rustiger spel voor de kinderen die dat nodig hebben.

Kijkje buiten de groep:

Het stormt buiten! De storm leidt de kinderen zodanig af, waardoor ze niet meer horen van wat er in de kring besproken wordt. De pm-er besluit haar programma aan te passen en de kinderen in hun aandacht te volgen. Samen kijken ze uit het raam en bespreken wat er toch allemaal te zien is: de hoed waait weg, de takken vallen uit de bomen en de wind waait heel erg hard; het stormt. De voorschool heeft een beschermde buitenplaats, dus kunnen de kinderen naar buiten. Snel worden er met crepe-papier slingers aan ijslollystokjes geplakt en elk kind mag met een slinger naar buiten. Ze rennen over het plein met de waaiende slingers achter hen aan. Er is ontzettend veel spelplezier en natuurlijk mogen de slingers mee naar huis.

Kijkje buiten de groep:

Op het buitenterrein spelen de kinderen met emmers en fietsen. De pm-er plaatst een set met platte constructieblokken (aaneen te rijgen smalle balansblokken) en besluit eens te verkennen wat de kinderen uit zichzelf aan spelmogelijkheden ontdekken. De kleurige blokken lokken heel divers spel uit. De kinderen construeren een rijtje blokken, springen erover heen en erop en af. Ook balanceren ze van de ene naar de andere kant en natuurlijk sluiten er steeds meer kinderen aan. Een jongen op de fiets gebruikt de balansblokken als spoor en rijdt er overheen. Op basis van deze spelobservatie in de buitensituatie heeft de locatie besloten meerdere sets aan te schaffen zodat deze ook in de binnen situatie en in de hal tot balansspel uitdagen.

- **De grove motoriek: Binnen**

Ook tijdens het binnenspelen is aandacht voor de grof motorische ontwikkeling en is er aandacht voor een goede balans en afwisseling van zit-, en beweegmomenten. Vooral activiteiten in de grote kring lenen zich voor bewegingsactiviteiten. Daarom worden liedjes zoveel mogelijk ondersteund door (vaak

symmetrische) gebaren. Daarnaast zijn er vaak ritmische dansactiviteiten, balansspelletjes en ruimte voor kunstjes. Er is ook aandacht voor het integreren van statische en dynamische momenten gedurende de dag. Kinderen die wiebelig worden krijgen bijvoorbeeld de vraag om even een handdoek te pakken bij het aanrecht. En als kinderen in de kring onrustig worden is dat het teken om beweging in te voegen, bijvoorbeeld door een liedje te zingen met bewegingen of de kring te beëindigen en over te gaan naar het volgende programmadeel.

Elke dag wordt er tijd vrij gemaakt om ruimte te bieden aan beweging. Een bewegingsactiviteit wordt meestal gedaan als de kinderen al een tijd intensief vrij hebben gespeeld, of een kringactiviteit gedaan hebben waardoor er een beroep is gedaan op hun concentratievermogen. Op deze manier is er een goede afwisseling van activiteiten voor de peuters.

Kijkje in de groep:

Als om 8.30 uur alle kinderen binnen zijn en de laatste ouder is uitgezwaaid komen de kinderen bijeen in de kring. Na een kort begroetingsritueel vertelt de pm-er een kort verhaaltje over een visje dat zich verstopte aan de overkant. Er zijn grote niveauverschillen in deze groep. De aandacht van de jongsten lijkt al snel te verminderen. De pm-er valt dat op. Ze vraagt de kinderen te gaan staan en samen zingen ze het liedje 'visje in je kom'. Door er bewegingen bij te maken trekt het liedje ook meteen de aandacht van de jongere kinderen. De kinderen imiteren de bewegingen die de pm-er erbij maakt. Als het liedje klaar is vraagt de pm-er of de kinderen op hun buik naar de overkant kunnen zwemmen als een visje en dan ook weer terug... Nog voor ze is uitgesproken zwemt de school visjes op de buik naar de andere kant van het lokaal en met enige bemoediging komen ze met creatieve zwempogingen op hun rug allemaal weer terug.

- **De fijne motoriek**

Naast de ruimte die geboden wordt om de grove motoriekontwikkeling te ondersteunen is er ook ruimte voor kinderen om op eigen initiatief activiteiten te doen die de fijn-motorische ontwikkeling ondersteunen of worden kansen gegrepen om kinderen fijn-motorische vaardigheden binnen alledaagse momenten te laten ontwikkelen. We sluiten ons aan bij de het ontwikkelniveau van de peuters. Naarmate een peuter zich verder ontwikkelt worden deze bewegingen kleiner en soepeler, waardoor gericht. Een jonge peuter vindt het prachtig met lijm te spelen, het van de kwast te laten druipen en het uit te smeren. Het eindresultaat van een werkje is nog niet belangrijk. Een kind van bijna 4 jaar kan al propjes maken van papier en deze gericht, met een klein beetje lijm, opplakken. We vinden dat het kind de ruimte moet krijgen dit zelf te ontdekken.

De fijn- motorische ontwikkeling krijgt ruimte tijdens:

Het werken met constructiespelmateriaal: Bij jongere kinderen zijn dit grote legoblokken en voor de oudere peuters duplo en eventueel lego. maar ook vele verbindingsmaterialen in het atelier doen een beroep op de fijn-motorische ontwikkeling.

Het werken in het atelier met diverse materialen: Bijvoorbeeld het vasthouden van een potlood of het omgaan met een schaar. Werken met verbindingsmaterialen, plakken of verven. Jonge kinderen starten het tekenen met wasco en vingerverf, oudere peuters met potlood en verfwasten.

Spel: Kralen rijgen of hamertje tik.

Het zelfredzaam leren te worden: Zelf de jas aantrekken of de schoenen aan- en uit en open- en dicht doen. Tijdens het eten zelf brood smeren met een kindermesje en daar alle ruimte voor krijgen (met eventueel hulp van de pm-er). Zelf water inschenken met een kleine waterkan.

Kijkje in de groep:

Fia van ruim drie knipt met open mond een stukje papier voor het cadeautje van haar moeder. Ze weet dat ze het wil plakken en wil er ook nog een briefje bij schrijven. Jonas ziet Fia knippen. Ook hij wil knippen. Hij pakt het schaar maar het lukt hem niet het papier vast te houden. De pm-er komt erbij. Ze vraagt Jonas of hij ook een stukje wil knippen. Ze houdt het papiertje voor Jonas strak, zodat hij er (het schaar hanterend met twee handen) een knipje in kan maken.

Kijkje in de groep:

Omar heeft een kapotte helikopter. De pm-er stelt voor de helikopter te repareren met plakband. Dat vindt Omar een goed idee. Hij pakt het plakband en wil zelf knippen. De pm-er houdt het plakband strak vast en nog lange tijd worden aan de knutseltafel allemaal 'stukjes geknipt' en geplakt.

Spelontwikkeling

Wij zien spel als de motor voor de ontwikkeling van het jonge kind en onderscheiden het vrije spel en het begeleid spel. Daarnaast bieden we (maatgericht) geleid spel. In het dagschema van de groepen is aandacht voor een goede balans tussen deze drie vormen van spel. Wat betekent dit voor de pedagogische houding? Tijdens spel zijn pm-ers rustig aanwezig en nabij. Ze volgen en stimuleren de ontwikkeling van het kind. Kinderen voelen zich veilig, hoeven niet steeds om zich heen te kijken waar de pm-er is en kunnen daardoor verder spelen. Dit vergroot de spelbetrokkenheid en gelegenheid tot interactie met de kinderen.

Taalontwikkeling

Veel kinderen die de Voorschool of KDV bezoeken hebben een andere moedertaal dan het Nederlands. Omdat kinderen hun moedertaal in de eerste levensjaren ontwikkelen, is taalstimulering in de voorschoolse periode belangrijk. Dat geldt zeker voor kinderen uit niet-Nederlandstalige en taalarme gezinnen. Door deze kinderen taalstimulerende activiteiten aan te bieden kunnen pedagogisch medewerkers de taalontwikkeling van die kinderen een extra stimulans geven. Ook voor meer taalvaardige kinderen is er een uitdagend en stimulerend taalaanbod doordat het aanbod op maat is.

Wij bieden kinderen een rijke spraak – taal omgeving. We doen dat onder meer door te werken met aansprekende thema's. Het werken met thema's creëert een gemeenschappelijk gedeeld belevings- en gesprekskader in de groep en dat zien we terug in de gesprekken in de kring en bij de (spel)betrokkenheid van de kinderen en hun rollenspel. Het thema keert terug in alle verschillende speelhoeken van de groep, zodat er samenhang ontstaat. De bouwhoek is bijvoorbeeld omgetoverd in een kinderboerderij en de pm-er en drie kinderen zitten voor het 'konijnenhok'. Iedereen is geïnteresseerd. De pm-er vraagt; welke kleur heeft het konijn? Waar zitten zijn pootjes? Ook kan de pedagogisch medewerker vragen stellen als: wat zou het konijntje gaan doen? In dat geval moet het kind zich verplaatsen in een nieuwe situatie en buiten het hier en nu treden.

Creatieve ontwikkeling

Bij AKROS vinden wij het creatieve proces belangrijk. Bij ons mogen kinderen zelf aan de slag. Uitproberen en aan de slag gaan met uitdagende materialen en aparte kosteloze rest materialen. Dat prikkelt de fantasie. Het kind mag zijn eigen creativiteit ontdekken. Liever zelf creëren, dan namaken of kant en klare kleurplaten inkleuren. De pm-er is aanwezig en kan ondersteunen als daar behoefte aan is, maar neemt het niet over. Deze manier van werken werkt inspirerend voor kinderen en de pm-ers. Het maakt nieuwsgierig. Komt een kind een probleem tegen bij het knutselen, dan zoekt hij zelf naar oplossingen, overlegt, kijkt naar mogelijkheden. De eigen ideeën van het kind worden gewaardeerd.

Cognitieve ontwikkeling

Kinderen leren door middel van spel en spelmaterialen en ontwikkelen zo hun denken. Op de voorscholen en dagverblijven zijn veel materialen aanwezig om de cognitieve ontwikkeling te stimuleren zoals spelletjes, puzzels of blokken. Er worden veel activiteiten gedaan om de cognitieve ontwikkeling te stimuleren, bijvoorbeeld oefenen met kleuren, tellen, het benoemen van dieren, de jaargetijden en alles wat daarbij hoort. Er worden ook eenvoudige gezelschapsspelletjes gedaan.

Rekenontwikkeling

Binnen AKROS wordt op verschillende manieren aandacht gegeven aan de ontluikende rekenvaardigheden van het jonge kind. Bijvoorbeeld middels:

- **Het grijpen van kansen**

Het drink en fruitmoment leent zich heel goed om met kinderen te bespreken wat 'vol' of 'leeg' is, maar ook de eerste beginselen van het herkennen van hoeveelheden, 'hoeveel stukjes wil jij, 1, 2 of 3 stukjes'. Of kennismaken met 'delen': 'Oei, er is maar één peer. Maar nu zijn er twee kinderen die een

peer lusten. Hoe los ik dat op? Ik kan hem door de midden snijden. Dan heb ik niet één peer, maar twee halve peren'. 's Ochtends tellen kinderen mee hoeveel kinderen er die dag aanwezig zijn. Tijdsoriëntatie komt dagelijks aan bod bij het doornemen van het dagprogramma.

- **Kansen creëren**

Kinderen ontwikkelen ontluikende rekenvaardigheden spelenderwijs en door het opdoen van ervaringen. Zo is de groep ingericht als een rijke speelleeromgeving. In elke groep is een bouwhoek met diverse soorten constructiemateriaal. Er zijn mogelijkheden om te meten en te wegen, ergens in en uit te kruipen etc. Er wordt rekening gehouden met verschillende fasen in de ontwikkeling van kinderen. Bij de Voorscholen worden rekenactiviteiten vanuit de verschillende VVE methodes aangeboden.

3.3 De ontwikkeling van sociale competenties

Bij baby's

Vanaf het prille begin na de geboorte begint een baby met contact maken, hetzij door te kijken, te huilen of te bewegen. Om goede zorg te bieden is de volwassene afhankelijk van deze signalen. Het is nog een hele kunst om deze signalen goed te verstaan en het kind te voorzien in de juiste behoefte.

Bij dreumesen

Spel en sociaal gedrag van een dreumes

Kinderen op deze leeftijd spelen vooral naast elkaar. Ze zien hun leeftijdsgenootjes vooral als bewegende voorwerpen, die je opzij kunt duwen als ze in de weg zitten en waarvan je best een leuk speeltje kunt afpakken. Een dreumes kan zich op deze leeftijd nog niet verplaatsen in de gevoelens van anderen. Langzaam maar zeker ontdekt het kind het sociale leven. Hij ziet sociaal gedrag in zijn omgeving leert het meest door een combinatie van oefening en ervaring opdoen.

Bij peuters

Een peuter is nog erg egocentrisch en leert rekening te houden met een ander.

De kinderopvang biedt een ideale plek voor kinderen om te oefenen met sociale interacties en vaardigheden. Kinderen worden begeleid in hun interacties, zodat zij spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden opdoen. Ze krijgen de ruimte om hun emoties te tonen en worden hierbij begeleid, zodat ze ook begrip krijgen voor de emoties van de anderen.

Spel en sociaal gedrag van een peuter

De pm-ers bieden de kinderen een gevarieerd aanbod aan activiteiten waarbij groepsactiviteiten in grote en kleine groep en individuele activiteiten zich afwisselen. Dit zorgt voor een duidelijke structuur in het dagprogramma. Zo ervaren kinderen van jongs af aan dat samen spelen plezierig kan zijn en nieuwe ervaringen biedt. De kinderen leren spelenderwijs samenwerken, overleggen en met elkaar te communiceren. Daarnaast leren kinderen zich groepsregels eigen te maken en zich hieraan te houden. Kinderen leren omgaan met verschillen en zorg dragen voor elkaar, bijvoorbeeld door elkaar te helpen en samen te delen. Tijdens het spelen ontstaan conflicten, waar kinderen mee leren omgaan. Tijdens spel leren kinderen ook de grenzen ontdekken, die van zichzelf en die van anderen. Ze leren omgaan met winst en verlies. Doordat kinderen deel uitmaken van een groep leren ze goede communicatievaardigheden, zoals zichzelf leren uitdrukken in de groep en naar elkaar luisteren.

Bij AKROS denken, kiezen en doen alle kinderen mee. Ze maken deel uit van een groep, nemen deel aan groepsgebeurtenissen, kiezen zelf, spelen en overleggen samen. Ze leren luisteren naar anderen maar ook voor zichzelf op te komen. Dat is belangrijk. Onze pedagogisch medewerkers helpen de kinderen met het maken van keuzes. We stellen kinderen in staat steeds meer zelfstandig relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden en zich te ontwikkelen tot burger van de toekomst.

3.4 Het eigen maken van normen en waarden

Bij AKROS horen alle kinderen erbij en iedereen doet mee. We kunnen allemaal van elkaar leren. Kinderen worden op een open manier meegenomen om kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden, normen en gewoontes in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij. Door spel en groeps gesprekken leren kinderen naar elkaar te luisteren, elkaar uit te laten praten, op hun beurt te wachten en vragen aan elkaar te stellen.

Ook leren ze spelenderwijs over andere culturen en tradities door bijvoorbeeld tijdens het eten hierover te praten. Daarbij leren ze zonder oordeel naar elkaar te kijken.

Een open houding werkt uitnodigend, uitdagend en stimulerend voor kinderen. Hoe ouder het kind wordt, des te groter wordt de leefwereld van het kind. Al doende zal het kind ervaren dat niet iedereen hetzelfde denkt, vindt, doet en zegt. Ze ervaren wat wel of niet mag. De pm-er heeft ook in deze een voorbeeldfunctie. De pm-er heeft een vriendelijke uitstraling en een onbevangen luisterende houding. Ze laat kinderen zich veilig en gewenst voelen. De pm-er veroordeelt het kind niet en laat zich verrassen door de verhalen die kinderen vertellen. De pm-er toont interesse en stelt belangstellende vragen en nodigt uit tot vertellen. Kinderen worden uitgenodigd om met hun ideeën te komen en zelf na te denken over oplossingen.

Er zijn veel ongeschreven gedragsregels, zoals 'je mag een ander geen pijn doen'. De pm-er laat de kinderen kennismaken met grenzen en omgangsvormen in onze samenleving. Kinderen willen graag voldoen aan verwachtingen van volwassenen. Als zij hier niet aan kunnen voldoen, bijvoorbeeld omdat de regels onduidelijk zijn of omdat de normen veel te streng zijn, kunnen ze zich schuldig gaan voelen of het zelfs opgeven om aan welke regel dan ook te voldoen. Het is daarom plezierig voor kinderen dat afspraken eenduidig en helder zijn. Bij de BSO helpt ook om uit te leggen waarom er afspraken zijn en deze samen met de kinderen vast te leggen.

3.4.1 Omgaan met peuters en hun seksuele ontwikkeling

De omgang met seksualiteit, het ontdekken en experimenteren, hoort bij de ontwikkeling van kinderen. Kinderen vanaf 2 jaar worden zich bewust van zichzelf en het eigen lichaam. Ze beginnen zichzelf van de buitenwereld te onderscheiden en ontdekken dat iedereen er anders uitziet. Ze beginnen het onderscheid te beseffen dat ze een jongen of een meisje zijn. Elke cultuur heeft een eigen manier van omgaan met de seksuele ontwikkeling van kinderen. Zo kan bijvoorbeeld het schaamtegevoel per cultuur, maar ook per gezin verschillen. Wij respecteren de verschillen en proberen dit zo goed mogelijk in te passen in onze werkwijze.

De manier waarop pedagogisch medewerkers met peuters over seksualiteit praten is ondersteunend voor hun ontwikkeling. Het gedrag van peuters dat te maken heeft met de seksuele ontwikkeling wordt door de pedagogisch medewerkers niet genegeerd. De pedagogisch medewerker praat met de peuter op een begrijpelijke manier. Er wordt niet geheimzinnig gedaan. We leren de kinderen zich bewust te worden van hun eigen lichaam door middel van het benoemen van lichaamsdelen, we lezen boekjes over dit onderwerp, zingen liedjes over lichaamsdelen of werken bij voorbeeld met het thema "ons lichaam". We praten over de verschillen tussen jongens en meisjes.

Tijdens het spelen kan het gedrag van een kind vragen oproepen bij de pedagogisch medewerker. Zij overlegt dit met een collega en vraagt of haar collega mee kan kijken. Als de leeftijd het toelaat stelt de pedagogisch medewerker vragen aan het kind zelf: wat doe je en waarom doe je dat?

Blijft het gedrag opvallen, dan wordt er eventueel in overleg met de leidinggevende een oudergesprek gehouden. In overleg met en met toestemming van de ouders/verzorgers kunnen we ook overleggen met derden.

4. Pedagogische basisdoelen en interactievaardigheden

In hoeverre de pedagogische doelen worden behaald, hangt voor een groot deel af van onze manier van communiceren met de kinderen. In het begeleiden van de kinderen hebben we oog voor het unieke en competente kind. Kinderen kunnen al zoveel! De behoefte aan contact, de drang tot ontdekken en onderzoeken, de wil om het goed te doen, het komt allemaal van binnen uit. Ze willen zich competent voelen, het gevoel hebben dat ze iets kunnen en dat ze ergens goed in zijn. De motivatie om zich te ontwikkelen, zit in het kind. Daarom geven wij kinderen vrije bewegingsruimte en in onze interactie met hen gaat het vooral om goed kijken en aansluiten. Hoe betekenisvoller de interactie tussen pm-er en kinderen, des te sterker de persoonlijke relatie wordt. Dit komt het welbevinden en de ontwikkeling van met name jonge kinderen ten goede.

Als goede interactie bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen, hoe ziet dat dan eruit?

- **Emotionele veiligheid;** Kinderen voelen zich veilig, prettig en gerespecteerd. Pm-ers nemen de tijd om naar het kind te kijken en luisteren, ze proberen te begrijpen wat het kind wil, ze kijken naar ieder detail. Het kind voelt dat hij de moeite waard is als persoon en dat helpt hem om met zelfvertrouwen deze boeiende wereld te ontdekken.

- **Ontwikkelen van persoonlijke competenties:** Kinderen leren de taal die ze nodig hebben om te praten. Pm-ers leggen uit wat er allemaal gebeurt en hoe de dingen werken, zodat de kinderen begrijpen wat er om hen heen gebeurt. Kinderen horen wanneer ze dingen goed doen, worden gemotiveerd om keuzes te maken en door te zetten als het even niet meer lukt.
- **Ontwikkelen van sociale competenties:** Pm-ers hebben een voorbeeldfunctie en geven het goede voorbeeld ook in de gesprekken met kinderen, ouders en collega's. Zo zien de kinderen mooie voorbeelden hoe ze dat zelf ook kunnen doen; communiceren met anderen. Zo leren kinderen hoe je vriendjes maakt, samenwerkt, naar anderen luistert, duidelijk maakt wat je wilt en hoe je ruzies oplost.
- **Eigen maken van normen en waarden:** Wanneer pm-ers op een goede manier met kinderen praten, leren kinderen wat belangrijk is in het leven, zoals eerlijkheid en respect voor anderen. Je leert ook 'hoe het hoort'. Gewoonten en afspraken worden met elkaar besproken en uitgelegd en pm-ers helpen kinderen zich hieraan te houden.

De zes interactievaardigheden zijn:

- Sensitieve responsiviteit (emotionele ondersteuning)
- Respect voor de autonomie
- Structureren en positief leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Interacties tussen kinderen begeleiden.

De ontwikkeling van het kind wordt systematisch gevolgd en waar nodig krijgt het, op specifiek gebied, extra aandacht.

5. Ontwikkelingsgericht werken en Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

VVE staat voor 'voorschoolse en vroegschoolse educatie'. VVE is oorspronkelijk ontwikkeld om jonge kinderen op een speelse manier hun eventuele taalachterstand te laten inhalen, voordat ze aan groep 3 beginnen. Ook voor een kind zonder achterstand biedt een VVE-programma veel handvatten om zich op een plezierige, verrijkende manier verder te ontwikkelen.

Wij willen de jonge peuter zo goed mogelijk voorbereiden op een goede start in groep één van het basisonderwijs. Bij onze voor- en vroegschoolse educatie (VVE) locaties wordt daarom nauw samengewerkt met het basisonderwijs middels een educatief programma, gericht op de brede ontwikkeling van kinderen. Het spelend leren staat centraal en alle ontwikkelingsgebieden komen aan bod binnen de rijke speel-leeromgeving en het programma. De voorscholen sluiten zoveel mogelijk aan bij de VVE-methode die de basisscholen gebruiken waarmee wordt samengewerkt. Methodes waarmee wij werken zijn: Kaleidoscoop, Piramide, Startblokken en Puk en Ko. In de pedagogische werkplannen per locatie staat beschreven welke methode gebruikt wordt.

De methodes zijn niet de leidraad in het werken met de kinderen. Dat zijn de kinderen zelf. We volgen de kinderen, sluiten aan bij hun initiatieven en belangstelling en ondersteunen hen aansluitend bij hun ontwikkelingsniveau. Of kinderen nu een achterstand heeft of een ontwikkelingsvoorsprong, voor elk kind is er een aansluitend aanbod voor een fijne dag.

5.1 Spelend leren

Vrij spel

Tijdens vrij spel zijn de kinderen met alle ontwikkelingsgebieden bezig: De grove en fijne motorische -, de sociaal-emotionele-, en de cognitieve ontwikkeling, waaronder taal en voorbereidend rekenen. Vrij spelen stimuleert de creativiteit en fantasie. Dagelijks is er ruim gelegenheid om kinderen vrij te laten spelen, zowel binnen als buiten. Het vrije spel van de kinderen biedt de kinderen de gelegenheid om op eigen tempo ervaringen op te doen en indrukken te verwerken. In alle groepen is voldoende ruimte voor diverse speelhoeken en er is voldoende diversiteit in materialen om al die verschillende ontwikkelingsgebieden aan bod te laten komen, voor ieder op zijn eigen niveau.

Kinderen wordt een speelomgeving geboden die uitnodigt tot eigen initiatieven en het ondernemen van eigen spelactiviteiten. De ruimte is zodanig ingericht dat de kinderen bijna overal zelfstandig bij

kunnen of dit aan kunnen geven. Hierdoor ontstaat een rijke speel-leeromgeving waar kinderen zich zo zelfstandig en vrij mogelijk kunnen bewegen.

Buitenspel heeft dagelijks onze aandacht. Buitenspelen geeft kinderen de ruimte om zich vrijuit te kunnen bewegen. De buitenspeelplaats biedt veel ruimte waar meer en andere mogelijkheden zijn voor kinderen om hun grenzen te verkennen en hun kunnen te beproeven, waardoor ze kunnen groeien in eigenwaarde en zelfvertrouwen.

Kijkje in de groep:

Vrij spel: Buiten

Yousef is bijna drie jaar. Hij vindt het leuk om te bewegen, maar het is ook nog een beetje spannend voor hem, dat blijkt uit hoe hij aan de rand blijft staan. Tijdens het buitenspelen ziet Yousef een grotere peuter op de lage bank klimmen en er met een sprongetje afspringen met twee voeten op de grond. Yousef klimt ook op de bank, maar durft nog niet te springen. Nadat een aantal kinderen van het bankje gesprongen zijn en Yousef het springen aandachtig heeft gevolgd, durft Yousef de sprong te wagen. Hij staat op met een grote glimlach en rent meteen naar het uiteinde van de bank om nog eens te springen.

Begeleid spel: verkennen, verbinden en verrijken

Kinderen mogen zich vervelen tijdens vrij spel. Verveling leidt vaak tot creatieve activiteiten die de kinderen zelf bedenken. Waar kinderen niet tot spel komen, vastlopen omdat ze (nog) geen spelideeën hebben of regelmatig in conflict zijn met andere kinderen zullen de pm-ers het spel begeleiden. Wij zullen voordat we een kind in het spel begeleiden, eerst verkennen wat het kind zélf met het materiaal voor ogen heeft en daarop aansluiten. Pedagogisch medewerkers verkennen, verbinden en verrijken het spel. Ze doen dat door in eerste instantie te volgen wat en waarmee het kind speelt en verbinden zich eventueel met het spel door een bescheiden rol in het spel te nemen. Vandaaruit proberen ze het spel, waar dat passend lijkt bij de spelbehoefte van het kind, te verrijken. Bijvoorbeeld, als een kind met pannen aan het spelen is, kan de pm-er vragen wat hij aan het maken is en wat daar allemaal in moet.

Kijkje in de groep:

Begeleid spel: Uitbreiding van spelideeën

Jannes speelt met 3 andere kinderen bij het poppenhuis. Het is een drukte van jewelste. Allemaal tegelijkertijd willen de kinderen de poppen van het dak naar beneden laten glijden. De pm-er vraagt zich af of Jannes eigenlijk wel weet wat hij nog meer met het poppenhuis kan doen. Na zijn spel een tijdje gadeslagen te hebben pakt ook zij een van de poppetjes en laat het zeggen: 'poeh poeh...dat was leuk glijden, maar nu ga ik slapen...ik zoek mijn bed...' terwijl ze met haar pop naar de 'slaapkamer' loopt pakt Jannes zijn popje en neemt ook een kijkje. In het spel dat volgt worden de kinderen in bed gelegd en toegedekt tot de wekker gaat en ze allemaal weer spelen.

Geleid spel

In de groepen worden wekelijks geleide spelactiviteiten ingepland. Deze activiteiten sluiten meestal aan bij het thema voor die periode. Geleid spel komt voor in de vroege ochtend als de kinderen starten in een grote welkomstkring. Er worden gezamenlijk liedjes gezongen of er wordt een bewegingsactiviteit gedaan. Geleid spel kan ook in een kleine groep wanneer bijvoorbeeld nieuw materiaal wordt geïntroduceerd. Als de kinderen eenmaal aan de slag zijn met het materiaal volgt de pm-er de initiatieven van de kinderen.

Kijkje in de groep:

Geleid spel

Boy is jongen van 3,5 jaar die graag beweegt, veel weet en kan, snel leert en ook graag samenspeelt. Zijn vriendje heeft nog niet zoveel samenspelvaardigheden wat soms frustratie opwekt bij Boy. Er ontstaan regelmatig conflicten en Boy komt nauwelijks toe aan spel. De pm-er die aanschouwd besluit Boy en zijn vriendje te helpen met het samenspelen. Eenmaal per week neemt ze de tijd om met de jongens in de gang te voetballen. Ze zegt: 'Boy, wil je de bal schoppen naar Tim? Hoe ver moet Tim staan? Zeg maar tegen Tim...'

5.2 Volgen van de ontwikkeling van het kind bij de voorscholen

Door gerichte observaties weten we precies waar elk kind staat en wat het van de pedagogisch medewerker nodig heeft. De ontwikkeling van het kind wordt gevolgd met behulp van een bij de methode passend observatie instrument 2 tot 4 jaar. Dit kan ook met een aangepast observatie instrument.

Doordat binnen AKROS ervaring is opgedaan met diverse methoden is daarnaast vanuit ervaren 'best practices' een observatielijst en registratieformulier ontwikkeld dat methode- overstijgend gebruikt kan worden. Niet alleen kinderen met mogelijke achterstanden, maar ook kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong worden hierdoor sneller herkend. Dat vinden we waardevol, omdat we op deze wijze ons aanbod zorgvuldig kunnen afstemmen op de ontwikkelbehoefte van kinderen.

Er worden structureel oudergesprekken gevoerd.

5.3 Ouderbetrokkenheid

Bij de voorscholen wordt integraal samengewerkt tussen (voor)school, de oudercontactmedewerker, de pedagogisch medewerker en ouders om zo het educatief partnerschap te bevorderen met als doel omstandigheden te creëren waardoor een kind zich op de (voor)school en thuis optimaal kan ontwikkelen. *Daar waar geen oudercontactmedewerker is aangesteld verzorgt een speciaal daarvoor opgeleide pm-er voor de ouderbetrokkenheid samen met haar collega's.*

Spelinloop en ouders betrekken bij de Voorschool

Om ouders zich thuis te laten voelen op school, te betrekken bij activiteiten en te zorgen dat zij andere ouders leren kennen, zetten de oudercontactmedewerkers en pedagogisch medewerkers diverse strategieën in:

- Ouders worden meegenomen in het thema dat zich afspeelt op de groep. De oudercontactmedewerker en pm-er doen samen een thema introductie voor ouders en er worden thema- informatieboekjes uitgedeeld. Dit zorgt ervoor dat het thema meer gaat leven bij zowel de kinderen als bij hun ouders.
- Tijdens de spelinloop wordt de interactie tussen ouder en kind gestimuleerd, evenals de interactie tussen ouders onderling. De oudercontactmedewerker en pm- er zorgen voor de juiste omstandigheden zodat kind en ouder zich veilig en vertrouwd op de groep voelt. Op deze manier wordt de Voorschool laagdrempelig gemaakt en wordt het voor een ouder gemakkelijker om naar de oudercontactmedewerker of pm-er toe te stappen met vragen en/of opmerkingen.
- 'Ouder en Kind Activiteit'; Bij de start van elk nieuw thema wordt er ook een 'Ouder en Kind Activiteit' aan de ouders aangeboden. De 'Ouder en Kind Activiteiten' kunnen binnen een bepaald thema vallen of het zijn activiteiten rondom een onderwerp dat bij de kinderen leeft, bijvoorbeeld activiteiten rondom beweging, knutselen, taal en interactie, dans en muziek.

In de verschillende contactmomenten kunnen ouders aangeven waar ze mee worstelen. De optimale samenwerking tussen oudercontactmedewerker, pm-ers en ouders heeft als doel om zo veel mogelijk ouders te helpen en te stimuleren om ook thuis zelf actief met het kind te praten en te spelen, in aanvulling op het voorschoolprogramma.

Doordat de oudercontactmedewerker en de pm-er met verschillende ouders en kinderen te maken hebben (denk aan het toegenomen aantal zorgkinderen, 2- jarigen op de groep, hoogopgeleide ouders etc.) wordt er per locatie gekeken naar de samenstelling van de ouders en wat werkt voor deze ouders om ze te bewegen aan ontwikkelingsstimulering thuis te gaan doen. Er wordt gekeken hoe

deze doelgroep het best te activeren, te motiveren en aan te spreken is. Per locatie wordt een op maat gemaakt ouderplan samengesteld met school, voorschoolcoördinator, oudercontactmedewerker en pm-ers.

6. Kinderen die opvallen en zorg

6.1 Kinderen die opvallen

Soms maken we ons zorgen om een kind. Het kan zijn dat we signalen opvangen door het gedrag van een kind of door bijvoorbeeld een bijzondere spraaktaal ontwikkeling of door omstandigheden bijvoorbeeld in de thuissituatie waardoor kinderen extra zorg nodig hebben. Kinderen die opvallen hebben niet altijd een ontwikkelings- of gedragsstoornis. Opvallend gedrag kan te maken hebben met allerlei zaken zoals ziekte, de geboorte van een broertje of zusje of een groeispurt. Daarnaast speelt ook de duur van het gedrag mee: is het een fase of laat het kind het gedrag al een langere periode zien?

De pm-er/ mentor heeft een belangrijke taak bij het signaleren van opvallend gedrag en/of problemen bij kinderen en handelt volgens het zorgplan. Het zorgplan is in te zien op de locatie.

De volgende stappen worden ondernomen bij het signaleren van afwijkend of opvallend gedrag:

- De mentor deelt de zorg met collega 's, leidinggevende en/of coach en eventueel zorgcoördinator. En de mentor neemt contact met de ouders op om van gedachten te wisselen over de zorg die we hebben betreffende het kind.
- De mentor beschrijft wat zij heeft opgemerkt bij het kind aan hand van de observaties. Zo nodig kan de leidinggevende, coach of zorgcoördinator bij het gesprek aanwezig zijn. Uiteraard is er ruimte voor ouders om aanvullende informatie over hun kind te geven en om te toetsen of zij de waarneming van de pm-er (s) herkennen en delen.
- In samenspraak met de ouder(s) kan een stappenplan /plan van aanpak worden opgesteld.
- De pedagogisch coach kan betrokken worden voor advies ten aanzien van spelaanbod of passende interactievaardigheden.
- In overleg met ouders kan er worden doorverwezen naar een passende instantie voor verdere ondersteuning of deskundige hulp thuis of juist voor hulp op de groep.
- Voor het uitwisselen van informatie met instanties geven ouders vooraf schriftelijk toestemming middels het **formulier "toestemming informatie uitwisselen"**. Dit formulier wordt verstrekt door de instantie waar ondersteuning of advies aan wordt gevraagd,

6.2 De wijze waarop pm-ers worden ondersteund en toegerust

Bij twijfel of zorgen kan de pm-er zowel intern als extern om advies vragen. De eerste stap is de zorg te delen met de teamleider. De pedagogisch coach adviseert en ondersteunt de pm-er in het werken op de groep. Daarnaast werken wij nauw samen met:

Intern

- **Zorg coördinator**
De pm-ers kunnen op verzoek advies inwinnen van de zorgcoördinator van AKROS. De zorgcoördinator kan langskomen op de groep voor een extra observatie of een adviesgesprek.
- **Aandachtsfunctionaris kindermishandeling en huiselijk geweld**

Extern

- AKROS Kinderopvang werkt samen met het Ouder- en Kindteam Amsterdam West. De ouder-kindadviseur kan om advies en ondersteuning gevraagd worden. Binnen het Ouder en Kind team zijn diverse disciplines aanwezig. De ouder-kindadviseur kan een beroep doen op hun deskundigheid.
- OKIDO is een samenwerkingsproject tussen jeugdzorg en de kinderopvang, die kortdurende coaching en advies aan de pedagogisch medewerker biedt. Een ervaren orthopedagogisch medewerker van het MOC 't Kabouterhuis komt langs bij het kindercentrum om pm-ers extra te ondersteunen. Indien nodig kijken zij laagdrempelig en gelijkwaardig mee met de pm-ers in de kinderopvang, bij kinderen die opvallen in de groep en als er zorgvragen zijn.
- Alert4You kan vraaggericht komen en ondersteunt de pm-er ten aanzien van een passend groepsaanbod en groepsdynamiek.

7. Accommodatie, inrichting en materialen

Een goed ingerichte ruimte werkt als pedagoog. Het ondersteunt de pm-ers in het werken met kinderen en het spel van kinderen in de groep. De groepsruimten zijn ingedeeld in overzichtelijke en flexibele themahoeken, die gemakkelijk veranderd kunnen worden en aansluiten bij de interesse van kinderen. Zo kan een huishoek een restaurant, een ziekenhuis of een kapsalon worden. De inrichting en vormgeving nodigen kinderen uit tot rollenspel, constructiespel, manipulerend/ sensopathisch spel en bewegingsspel. Het maakt kinderen nieuwsgierig, zet aan tot interactie of rust. Speelhoeken variëren van invulling afhankelijk van de leeftijdsfase van de kinderen en sluit aan bij de verschillende karakters van kinderen. Er is ruimte om alleen te spelen of samen, bijvoorbeeld een begrensde plek om te bouwen, of met auto's te rijden en er is ruimte om jezelf even terug te trekken in een gezellig leeshoekje. Er is een verkleedhoek, een puzzelkieskast en een knutselkast/ atelierruimte.

Het materiaal in de hoeken kan kinderen nieuwsgierig maken (Wat is het en hoe werkt zoiets?), hen aanzetten tot fantasiespel (ik ben de dokter en jij bent ...), tot iets creëren (wat kan ik met deze houten plankjes bouwen?) of tot symbolisch spel (wat maken we in de keuken?). Wij bieden een gevarieerd aanbod van speelmaterialen aan, zoals

- Speelgoed wat recht doet aan de verschillen tussen kinderen. Bijvoorbeeld culturele verschillen, concreet en symbolisch, handelend en verhalend.
- Echte dagelijkse gebruiksvoorwerpen zoals een oude telefoon, computer, fluitketel, pannen en pollepels, waarmee kinderen van huis uit vertrouwd mee zijn.
- Open eind materialen die uitnodigen tot onderzoeken en verkennen. Natuurlijke, kosteloze materialen of recyclematerialen zoals lege mandjes, bekertjes, kommetjes, takken, kastanjes, schelpen en lege eierdoozers zijn voorbeelden van 'open eindmaterialen' die kinderen op meer dan één manier gebruiken. Ze kunnen ermee spelen, sorteren, het materiaal onderzoeken en ermee experimenteren al naar gelang de interesses die ze hebben en volgens hun eigen inzichten en ontwikkeling. De kracht van open materiaal is dat kinderen er hun eigen idee of fantasie in kwijt kunnen. Dat kan dus iets heel anders zijn dan wat de pm-er in haar hoofd heeft.

Kinderen worden aangemoedigd om zelf een keuze te maken waar ze willen spelen en met welke materialen en deze ook zelf te pakken, voor zover mogelijk. Per vestiging varieert het of er ook gebruik kan worden gemaakt van andere ruimtes zoals een 'gymruimte' (bijvoorbeeld met klim- en klauterkussens of heel veel soorten ballen), een hal of een aparte ruimte die zich leent voor spel of activiteiten (atelierruimte, ontdekhoek).

Dagelijks wordt er buiten gespeeld in de goed ingerichte buitenruimte met buitenmaterialen. Hier valt opnieuw van alles te ontdekken. Er worden torretjes gezocht en gevonden, plantjes geplant, van aardbeien gesnoept, gefietst, buitenspelletjes gedaan en met zand en water gespeeld. En vies of nat worden hoort daar bij. Daarom vragen we altijd voldoende reservekleding voor het kind. Het is ook de plek waar kinderen van andere groepen elkaar kunnen ontmoeten.

8. Voeding en bewegen

We weten allemaal dat gezonde voeding en lekker bewegen belangrijk zijn, voor ieder mens. Het voedingsbeleid van AKROS is gericht op gezond eten; suiker- en zoutarm, gevarieerd en vers. Naast (seizoen) fruit bieden we ook tussendoortjes aan als komkommer, paprika, tomaatjes en wortel. Er wordt geen limonade gedronken maar lekker water, lauwe thee of melk. Ook vragen we de ouder(s) om gezonde traktaties mee te nemen bij verjaardagen. De pedagogisch medewerkers hebben daar allerlei tips over.

Op de kinderdagverblijven en voorscholen zijn verschillende eetmomenten waarbij we aandacht besteden aan hoe lekker eten eigenlijk is! Kinderen zien elkaar eten, leren van elkaar en de pedagogisch medewerkers stimuleren elk kind om te proeven, te proberen en benoemen daarbij bijvoorbeeld de smaken, of de kleuren van de producten. "Hé, jij hebt een witte snor van de yoghurt!" of "Smaken deze tomaatjes een beetje zoet, of een beetje zuur?"

Tijdens het eten wachten de kinderen altijd even op elkaar, het eten wordt op een bordje aangeboden en als de kinderen het kunnen, smeren ze de boterhammen zelf. Er is voldoende aanbod waardoor kinderen keuzes kunnen maken en de pedagogisch medewerkers geven het goede voorbeeld door met de kinderen mee te eten. De wijze waarop de maaltijden worden aangeboden, de voorbeeldfunctie van de pedagogisch medewerkers, het aanleren van tafelmanieren en het sociale aspect van samen eten dragen bij aan de ontwikkeling van gezonde eetgewoontes van kinderen.

Baby's in beweging

In onze babygroepen bieden wij baby's veel bewegingsvrijheid. Vrije ruimte om zich te strekken, buigen, draaien, rollen, tijgeren, klimmen, kruipen, zitten, staan en lopen. Ons handelen en de inrichting van de groep is hier helemaal op afgestemd. Kinderen spelen op een vlakke ondergrond. Deze biedt stevigheid en stabiliteit die de baby nodig heeft om zijn bewegingsmogelijkheden te verkennen. Zo ontdekt hij zelf de speelmaterialen om zich heen die hij goed kan pakken en vast kan houden. Daarnaast bieden we ook allerlei spelletjes aan met baby's op de grond.

Na een individueel verzorgingsmoment, waarbij de pm-er haar volle aandacht voor de baby heeft en de baby bij heeft kunnen tanken op emotioneel gebied, kan het zich weer richten op het ontdekken van de wereld, zonder dat zij de hele tijd aandacht van de pm-er nodig heeft. Een hoge box of een lage grondbox biedt speelvrijheid voor baby's. De spijlen van de box of een hekje lenen zich als gymattribuut waaraan het kind zich kan optrekken tot staan. Om de baby zoveel mogelijk bewegingsvrijheid te geven, vermijden we zoveel mogelijk het gebruik van wipstoeltje. Het staat de ontwikkeling van de kinderen in de weg.

Dreumesen en peuters in beweging

Binnen het dagprogramma is veel ruimte voor bewegen. Buitenspelen, gymmen/spelen in de gymzaal, dansen en yoga zijn geïntegreerd binnen de (VVE) programma's. Alle vormen van beweging dragen spelenderwijs bij aan alle ontwikkelingsgebieden van een kind. Dit begint al op de babygroepen door kinderen veel op de grond te laten spelen. Op de mat hebben ze de ruimte om te leren reiken, draaien en armen en benen te bewegen. Voor de peuters wordt voldoende tijd en ruimte gemaakt voor meer gerichte beweegactiviteiten. Niet alle kinderen leren door middel van taal of door voorbeeldgedrag. Bij het bewegen benoemen de pedagogisch medewerkers de lichaamsdelen en terwijl dat benoemt wordt, voelen kinderen hun armen en benen letterlijk. Bij dansen, gymmen of klauteren worden bewegingen benoemt die ook leiden tot taalontwikkeling en rekenvaardigheden. "Handen hoog!", "Klim maar naar beneden", "Sta maar op je linker been" of "Nu rennen we allemaal naar voren!"

Naast geplande activiteiten is er ook aandacht voor bewegen tijdens andere momenten op de dag. Kinderen worden gestimuleerd zoveel mogelijk zelf te doen, zoals de trap op lopen of op de verschoontafel klimmen. Dit bevordert niet alleen spierontwikkeling maar geeft ook een gevoel van zelfstandigheid en trots.

9. Avontuurlijk (buiten) spelen – risicovol spel

Aansluitend op bewegingsactiviteiten ziet AKROS uitdaging in groeiende aandacht voor avontuurlijk (buiten-) spel. Leren omgaan met risico's is erg belangrijk voor kinderen. Internationaal wetenschappelijk onderzoek toont aan dat leren omgaan met risico's goed is voor de ontwikkeling van kinderen. Door het ervaren van risicovolle situaties, bijvoorbeeld tijdens het spelen, leren kinderen risico's inschatten en ontwikkelen cognitieve vaardigheden om de juiste afwegingen te maken wanneer een risicovolle situatie zich opnieuw voordoet. Risicovol spelen ontwikkelt een positieve houding van 'ik kan het' en daarmee gaat een kind uitdagingen meer zien als iets om van te genieten dan om te vermijden. Dit vergroot onafhankelijkheid en zelfvertrouwen, wat belangrijk kan zijn voor hun doorzettingsvermogen als ze geconfronteerd worden met uitdagingen. Het leren omgaan met risico's heeft een positieve invloed op de fysieke en mentale gezondheid van kinderen en op het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Kinderen staan sterker in hun schoenen en kunnen beter conflicten oplossen en emoties herkennen van speelmaatjes. Bewegingen die veel voorkomen bij risicovol spelen, zoals slingeren, klimmen, rollen, hangen en glijden, zijn niet alleen leuk voor kinderen, maar ook van essentieel belang voor hun motorische vaardigheden:

- Balans
- Coördinatie
- Lichaamsbewustzijn

Kinderen die dat niet doen zijn vaker onhandig, voelen zich ongemakkelijk in hun eigen lichaam, hebben een slechte balans en bewegingsangst. Het is per locatie verschillend hoe er aandacht wordt gegeven aan avontuurlijk spelen. In de locatie specifieke pedagogische werkplannen is dit verder uitgewerkt.

10. Een vertrouwde omgeving

10.1 De omvang, samenstelling en leeftijdsopbouw van de stamgroepen

AKROS hanteert bij de Kinderdagverblijven en voorscholen de wettelijke kaders voor de stamgroepen zoals vastgelegd in de Wet Kinderopvang. Ieder kind wordt opgevangen in een eigen stamgroep met voldoende binnen- en buitenspeelruimte.

In de kinderdagverblijven wordt gewerkt met horizontale groepen zoals de baby-, en peutergroepen of verticale groepen.

De babygroepen (0 – 2 jaar)

De verhouding tussen het aantal kinderen en pm-ers voor de babygroep is:

1 op de 3 kinderen in de leeftijd van 0-1 jaar.

1 op de 5 kinderen in de leeftijd van 1- 2 jaar

Totaal 2 pm-ers per 8 kinderen of 3 pm-ers per 12 kinderen.

De peutergroepen (2 – 4 jaar)

De verhouding tussen het aantal kinderen en pm-ers voor de peutergroep is:

1 leidster per 8 kinderen ongeacht de leeftijd van de kinderen.

Totaal 2 leidsters per 16 kinderen afhankelijk van de m2 per groep.

De verticale groep (0 – 4 jaar)

Bij de verticale groep werken 3 pm-ers op de groep van maximaal 14 kinderen.

De Voorscholen (2 – 4 jaar)

Bij de voorscholen zitten per dagdeel maximaal 16 kinderen tussen de 2 en 4 jaar in de groep.

1 leidster per 8 kinderen ongeacht de leeftijd van de kinderen.

Totaal 2 leidsters per 16 kinderen.

Voor alle groepen geldt dat we het belangrijk vinden dat de kinderen weten met wie zij samen in de groep zitten. Het biedt kinderen de mogelijkheid om een band met elkaar op te bouwen. Dat betekent dat er met vaste groepen gewerkt wordt. Gestreefd wordt naar een evenwichtige leeftijdsopbouw. De mogelijkheden hiertoe zijn afhankelijk van de kinderen die staan ingeschreven.

Bij de kinderen is altijd minimaal één pedagogisch medewerker aanwezig en een pm-er, teamleider, stagiaire of een andere volwassenen in de omgeving die de kinderen, eventueel van een afstandje, kan zien en/of horen. AKROS volgt hierin de landelijke rekentool van de rijksoverheid: www.1ratio.nl

10.2 Activiteiten met 'open deuren'

Bij de KDV's en VS waar mogelijk kan er, buiten de vaste momenten in de stamgroep, met 'open deuren' gewerkt worden. Juist omdat we kindgericht werken, kom je vanzelf uit bij 'open deuren'. Naarmate kinderen ouder worden hebben zij, naast geborgenheid en veiligheid, steeds meer behoefte aan het vergroten van hun leefwereld. Hun blikveld verruimt zich. Daarom geven wij kinderen regelmatig de gelegenheid om buiten de eigen stamgroep op verkenning te gaan. Wij doen dit om een tweetal redenen die goed aansluiten bij de pedagogische basisdoelen in de wet en onze visie.

1. Alleen spelen in de eigen groep kan het jonge kind teveel beperken in hun drang tot exploratie, het zou een onnatuurlijke situatie zijn. Jonge kinderen zijn nieuwsgierig en willen wel eens buiten de deur kijken. Voor de **persoonlijke competentie** bieden 'open deuren' letterlijk en figuurlijk meer ruimte en keuzemogelijkheid voor kinderen. 'Open deuren' biedt ons mogelijkheden om leeftijds- of interesse gerichte activiteiten te organiseren zoals bijvoorbeeld een specifieke peuterplus activiteit op het gebied van sport en spel, dans en expressie. Of juist een baby atelier voor de eerste kras tekening, of een dreumes dansles.

Een boek voorlezen aan een groep twee- tot vierjarigen is eigenlijk niet passend voor zowel de twee- als de vierjarigen. Kies je voor een voorleesmoment met alleen tweejarigen, dan kun je een boek kiezen wat precies bij de leeftijd past en daar ook precies voldoende tijd aan besteden.

Het geeft ruimte om gedifferentieerd te kunnen werken met kinderen van eenzelfde leeftijd of met eenzelfde interesse. Het geeft kinderen ruimte voor buitenspelen, spelen in andere beschikbare ruimten in het gebouw, zoals de gymzaal, een keuken, een atelier of een andere stamgroep waar ze kunnen samenspelen met een broertje of zusje of een vriendje. Of misschien staat juist in die andere groep spelmateriaal waar zij graag mee willen spelen. Kinderen mogen altijd in de eigen basisgroep blijven spelen met pm-ers in de nabijheid. Dat is vooral fijn voor de allerkleinsten of kinderen die nog aan het wennen zijn aan de nieuwe situatie bij de VS of KDV.

2. Een tweede doel wat we bereiken met open deuren is dat kinderen zich thuis kunnen gaan voelen binnen de VS of KDV. Ze raken bekend met het gebouw en de mensen die er werken, net als thuis. Ze weten de weg te vinden, ze ontmoeten kinderen van andere stamgroepen en andere pm-ers. Zo werken we aan een vertrouwde, uitnodigende omgeving voor het kind. Pedagogisch medewerkers van andere groepen worden op deze manier bekende en vertrouwde gezichten voor de kinderen. Ten aanzien van de **sociale competentie** vergroten we de interactiemogelijkheden met andere kinderen. Kinderen krijgen meer ruimte en mogelijkheden om ook buiten de stamgroep relaties te leggen. Als kinderen buiten de eigen groepsruimte gaan spelen zorgen we ervoor dat de pedagogisch medewerkers van de andere groep het kind kennen en dat het kind de pedagogisch medewerker kent/ leert kennen.

Vanuit de stamgroep wordt de keuze gemaakt voor een open deur activiteit. Kinderen krijgen uitleg over de activiteit, waar die plaatsvindt en bij welke pm-er ze horen tijdens de activiteit. Kinderen die klaar zijn met de activiteit of terug willen naar de eigen groep, kunnen altijd terug naar de eigen groep. Tijdens de activiteiten met open deuren blijft de beroepskracht- kind ratio omtrent het aantal kinderen per pm-er gehanteerd. In het pedagogisch werkplan per locatie wordt verder invulling gegeven aan 'open deuren' en activiteiten buiten de stamgroep.

10.3 Afwijken van de Beroeps- Kind- Ratio (BKR) - de 3- uren regeling

Aan het begin en einde van de dag zijn er meestal minder kinderen aanwezig. Tijdens de middagpauze van de pm-ers, slapen veel kinderen. Om voor een bepaalde flexibiliteit te zorgen is de 3- uren regeling van kracht. Dit houdt in dat per dag maximaal 3 uur minder pm-ers ingezet hoeven te worden op de groep, dan in de BKR staat voorgeschreven. In de regel zal dit rond pauzetijd, voor 9.30 uur en na 16.30 uur plaatsvinden. In het pedagogisch werkplan per locatie wordt beschreven binnen welke tijdvakken er kans bestaat op het afwijken van de BKR. De tijdvakken kunnen per dag verschillen, maar niet per week.

10.4 Een kind op twee stamgroepen

In ons plaatsingsbeleid bij de kinderdagverblijven bieden wij ouders de mogelijkheid, om hun kind op tijdelijke basis niet in één, maar twee stamgroepen op te vangen. Dit komt een enkele keer voor, wanneer er niet op alle gewenste dagen plaats is in dezelfde stamgroep. Ouders geven hier schriftelijk toestemming voor middels de plaatsingsovereenkomst. Zodra de gewenste dag vrijkomt op de eerste stamgroep, wordt het kind geplaatst op die vrijgekomen dag. Uitgangspunt is dat het kind zich welbevindt in deze situatie en ook al zit hij in twee stamgroepen, het kind heeft drie vaste pm-ers om zich heen.

10.5 Samenvoegen van stamgroepen

AKROS zorgt ervoor dat er altijd emotionele veiligheid wordt geboden aan kinderen. Bij wet is vastgelegd dat een kind in één stamgroep mag worden opgevangen met bijbehorende vaste pm-ers. In sommige situaties is het nodig om hier een uitzondering op te maken en worden groepen samengevoegd bijvoorbeeld:

- Aan het begin en/of einde van de dag, wanneer er minder kinderen aanwezig zijn.
- In vakanties of op de zogenaamde 'daldagen' kunnen twee of meer stamgroepen structureel samengevoegd worden. De woensdag en/ of vrijdag kan een daldag zijn, maar het kan ook een maandag zijn.

In de pedagogische werkplannen per locatie staat dit, indien van toepassing, verder uitgewerkt.

De pedagogisch toegevoegde waarde om samen te voegen geeft ruimte aan het uitgangspunt dat kinderen altijd genoeg leeftijd-/speelgenoten hebben om mee te spelen. Samen spelen is immers vaak leuker dan alleen. Bij het samenvoegen van groepen wordt altijd gekeken naar deze toegevoegde pedagogische waarde. Het samenvoegen kan ook vanuit veiligheidsoverweging zijn, bijvoorbeeld om te kunnen voldoen aan het 'vier ogen en oren' beleid of vanuit bedrijfsmatige overwegingen, zoals aan het begin en/of aan het einde van de dag wanneer er minder kinderen aanwezig zijn.

10.6 Incidentele afname van een extra dag(deel)

Extra opvang kan worden afgenomen in overleg met de pm-er van de groep en zal worden toegekend als er voldoende plek beschikbaar is. Het aanvragen van extra opvang kan minimaal een week van tevoren worden aangevraagd middels het formulier 'extra opvang' dat op de locatie verkrijgbaar is. De kosten voor extra opvang worden achteraf apart gefactureerd. Indien er op de eigen stamgroep geen plek is, dan is het ook mogelijk om op een andere groep een extra dag af te nemen. Hiervoor moet schriftelijk toestemming door ouder worden gegeven. Baby's vangen wij alleen bij hoge uitzondering op in een andere groep. Vanuit pedagogisch oogpunt, emotionele veiligheid is dit niet wenselijk.

11. Vertrouwde gezichten - Wie werken er op de groep?

11.1 Pedagogisch medewerker

Ons team pm-ers vormt de basis voor kwalitatief goede en stabiele opvang. De pm-ers zijn op vaste dagen aanwezig, zodat de kinderen iedere dag vertrouwde gezichten zien. De pm-er heeft ook een rol als mentor voor aangewezen kinderen. De pedagogisch medewerkers zijn bevoegd conform de CAO-kinderopvang (niveau PW 3/PW 4). Op de voorschoolgroepen en bij de KDV's die met een VVE-programma werken is altijd één volledig VVE gecertificeerde beroepskracht aanwezig.

Pedagogisch medewerker moeten op uiterlijk 1 januari 2023 beschikken over een certificaat of diploma waaruit blijkt dat zij de mondelinge Nederlandse taalvaardigheid op ten minste niveau 3F of B2 beheerst. Het taalniveau 'Nederlands 3F' verwijst naar het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen. Ook invalkrachten en pedagogisch medewerkers op tijdelijke basis moeten aan deze kwalificatie-eis voldoen.

Alle pm-ers bezitten een certificaat Eerste Hulp Aan Kinderen (EHAK). Dagelijks is er minimaal een pm-er met het certificaat bedrijfshulpverlening (BHV) in het gebouw aanwezig is. Voor het werven, selecteren en screenen van de medewerkers bij AKROS Kinderopvang zijn eenduidige afspraken gemaakt die worden uitgevoerd.

Bij afwezigheid van een pm-er door ziekte of verlof worden zoveel mogelijk vaste invalkrachten ingezet. Zij springen vaker in op de locatie en zijn daarmee bekende gezichten voor de kinderen. Desalniettemin kan het voorkomen dat een oproepkracht of uitzendkracht wordt ingezet. Zij staat altijd naast een vaste medewerker.

11.2 Pedagogisch coach

De pedagogisch coach is aangesteld om samen met de pm-ers en teamleider te werken aan een duurzame kwaliteitsverbetering in de kinderopvang door planmatig en opbrengstgericht te werken. De pedagogisch coach fungeert als spil tussen het pedagogisch beleid en de uitvoering hiervan. Per fulltime formatieplaats wordt minimaal 10 uur coaching per jaar berekend en 50 uur op jaarbasis per locatie. Het coachen vindt plaats bij de dagelijkse werkzaamheden op de groep. Werkzaamheden zijn bijvoorbeeld werken aan het versterken van de pedagogische kwaliteit aan de hand van observaties, voeren van advies-en coachgesprekken en het ontwikkelen en implementeren van beleid. Daarnaast kan een pedagogisch coach gevraagd worden om, naast de pedagogisch medewerker, aanwezig te zijn bij een oudergesprek. De coach is HBO geschoold en heeft een IKK en VVE erkende coachopleiding of wordt hierin nog opgeleid.

11.3 Groepshulp

Bij de KDV's werken groepshulpen mee in de dienstverlening op locatie. Zij ondersteunen de pm-ers veelal bij huishoudelijke taken, maar vaak vervullen zij ook een rol als gastvrouw op de locatie.

11.4 Beroep opleidende stages (BOL en BBL)

AKROS Kinderopvang levert een bijdrage aan het opleiden van toekomstige pedagogisch medewerkers en is hiervoor door Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) erkend, het kenniscentrum voor leren in de praktijk in onze sector. Met de huidige arbeidskrapte binnen de kinderopvangsector, is het van groot belang stagiaires goed op te leiden en te enthousiasmeren voor het vak van pedagogisch medewerker. Het betekent ook dat wij zorg dragen voor het behoud van goed personeel en goed opgeleide stagiaires, waar veel in wordt geïnvesteerd.

Wij bieden stageplaatsen voor stagiaires van de Beroeps Opleidende Leerweg (BOL) en de Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL) op MBO- niveau (PW3 en PW 4). Zij doen bij AKROS hun Beroepspraktijk Vorming (BPV) op.

BBL- Stagiaires hebben een werk- leerovereenkomst bij ons. Ze werken een aantal dagen op de groep en gaan één dag in de week naar school. BBL studenten kunnen na drie tot zes maanden formatief ingezet worden op de groepen, naast vertrouwde vaste gezichten. Zij kunnen alleen formatief worden ingezet als zij bepaalde competenties hebben behaald en een positieve beoordeling hebben. De formatieve inzet is oplopend van 0 naar 100%. Dit houdt in dat de stagiair in eerste instantie maar een paar uurtjes mag worden ingezet als pedagogisch medewerker en tegen het einde van de opleiding meerdere uren/dagen.

Zij worden op de groep begeleid door een werkbegeleider, dit is een ervaren pm-er van de groep en voldoet aan dezelfde eisen aan de stagebegeleider, zoals beschreven bij de BOL stagiair. Overkoepelend heeft AKROS een **praktijkopleider** in dienst. Zij zorgt voor een goed leerklimaat op de locaties.

BOL- Stagiaires gaan naar school en lopen daarnaast een aantal blokken stage. Zij staan in principe boventallig op de groep. De CAO kinderopvang en de wet kinderopvang biedt de mogelijkheid om 2^e en 3^e jaars stagiaires formatief in te zetten. AKROS zet deze stagiaires alleen in geval van een acuut tekort aan personeel in, bijvoorbeeld als er kort van tevoren geen inval beschikbaar is, in schoolvakanties van de stage en na een positieve beoordeling van zowel leidinggevende als van de opleiding.

Taken stagiaires, pm-ers in opleiding en de begeleiding

Een stagiaire is er om het vak van pedagogisch medewerker te leren onder begeleiding en verantwoordelijkheid van de pedagogisch medewerkers. De taken van een stagiaire zijn afhankelijk van het niveau, leerjaar en de capaciteiten van een stagiaire. Een stagiaire heeft voordat hij/zij bij AKROS komt stagelopen een sollicitatiegesprek waarin de stagiaire kan aangeven waarom hij/zij bij AKROS wil stagelopen. Daarnaast kijken we naar de enthousiasme en toewijding van de stagiaire voor het werken met kinderen. Een stagiair werkt in principe altijd boven formatie en krijgt begeleiding van een gediplomeerde (pedagogisch) medewerker met minimaal 2 jaar werkervaring. Deze is minimaal in het bezit van een diploma op het niveau waarop de stagiair de opleiding volgt. Daarnaast heeft zij ervaring met c.q. kennis opgedaan over het begeleiden van stagiairs. Alle activiteiten die de stagiair binnen het kader van zijn stage onderneemt, vinden onder begeleiding plaats. De stagiair moet kunnen deelnemen aan het werk dat voorhanden is en kenmerkend is voor het beroep waarop de stagiair zich oriënteert of waarvoor zij wordt opgeleid. De stagiair is verantwoordelijk voor het eigen handelen. De stagebegeleider wordt ondersteund door het team waarin de stagiair werkt. Teamleden ondersteunen bij het leerproces en koppelen zaken terug aan de stagebegeleider.

11.5 Betrouwbaarheid medewerkers AKROS Kinderopvang

In het kader van de betrouwbaarheid hebben alle medewerkers van AKROS Kinderopvang een Verklaring omtrent het gedrag (VOG) en staan geregistreerd in het Personenregister Kinderopvang. Het spreekt voor zich dat wanneer iemand geen VOG kan overhandigen, deze persoon niet aangesteld wordt. Medewerkers in de kinderopvang worden continu gescreend: als een medewerker een misdrijf begaat komt hiervan een melding bij de werkgever. In zo'n geval treft AKROS onmiddellijk maatregelen.

12. Oudercontacten

12.1 Samenwerken met ouders, wederzijdse betrokkenheid

Als kinderopvangorganisatie leveren wij een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling en opvoeding van kinderen. Als partner in de opvoeding staan wij voor respectvolle, open, gelijkwaardige en professionele communicatie met ouders. Een goede relatie opbouwen met ouders, de primaire opvoeders en het vertrouwen krijgen is een voorwaarde om goed bij het kind aan te kunnen sluiten. Het welzijn van het kind staat hierbij centraal. Het uitwisselen van informatie, het samenwerken en ook het praten over de opvoeding is hierbij van belang. Ouders willen hun kind met een gerust hart kunnen achterlaten op de voorschool of het kinderdagverblijf.

Contactmomenten tussen ouders en pedagogisch medewerkers zijn:

- Vòòr plaatsing van het kind kan de ouder een indruk krijgen van de locatie en de groepen door een rondleiding aan te vragen. Een belangrijke eerste stap voor ouders om te zien of de locatie aan hun verwachtingen voldoet.
- Is een kind geplaatst, dan vindt het intakegesprek plaats. Wij zijn geïnteresseerd in het kind en de ouder en wat zij belangrijk vinden in de opvoeding. Hier houden we zoveel mogelijk rekening mee, mits dit past binnen onze werkwijze die rust op onze pedagogische visie. Pm-ers en ouders zoeken naar een balans tussen de opvoeding thuis en die op het dagverblijf of Voorschool. Het intakegesprek met ouders is de plek om verwachtingen over en weer uit te wisselen, belangrijk voor een goede start.
- Als het kind gestart is op de groep vindt dagelijks de mondelinge overdracht plaats bij het brengen en ophalen. De overdracht is een belangrijk moment, waarop ouders aan kunnen geven hoe het met hun kind gaat. Of het goed geslapen heeft, goed hersteld is van ziekte, bijzonderheden die zich voordeden. Pm-ers geven aan het einde van de dag ouders informatie over hun kind. Waar heeft het kind mee gespeeld, welke activiteiten zijn gedaan, wat was de beleving van het kind en waren er bijzonderheden. Het is ook een moment om op maat kort af te kunnen stemmen met de ouder.
- In overleg met de pm-er kan er in bepaalde situaties op de groep worden meegedraaid.
- Na drie maanden is er een terugkijkmoment en vindt er een evaluatie plaats met de ouder. De ouder vult vooraf een evaluatieformulier in, welke wordt besproken.
- Er worden op structurele basis oudergesprekken gevoerd.

12.2 Mentorschap en oudergesprekken

Bij plaatsing krijgen kinderen een mentor toegewezen. Een mentor is een vaste pm-er, die werkzaam is op de groep waar het kind geplaatst is. Bij voorkeur is zij degene die het kind het meest ziet. De mentor heeft de verantwoordelijkheid om het kind te volgen in zijn welbevinden en ontwikkeling en is het eerste aanspreekpunt voor ouders/verzorgers en collega's. Alle pm-ers van de groep dragen zorg voor ieder kind, maar wanneer het gaat om specifieke kwesties, zoals de kennismaking, het welbevinden en de ontwikkeling van het kind en oudergesprekken, dan neemt de mentor hierover contact op met ouders/verzorgers. De kinderen kunnen bij alle pedagogisch medewerkers terecht, zij merken verder niets van het mentorschap. Ouders horen bij de intake wie de mentor van hun kind is. De mentor volgt en registreert de ontwikkeling van het kind, middels het ontwikkelingsformulier tijdens de periode dat het kind het kinderdagverblijf of de Voorschool bezoekt. Eventueel vervult de mentor ook een rol in het contact met andere (zorg-) professionals met toestemming van de ouders. Bij langdurige afwezigheid van de mentor wordt er (meestal tijdelijk) een nieuwe mentor aangewezen. Ouders worden hiervan op de hoogte gebracht.

12.3 Overdracht naar de vroegschool/basisschool en/ of BSO

In de periode dat het kind bij ons is, hebben wij het kind goed leren kennen. In het belang van een goede overdracht vinden wij het belangrijk deze kennis en informatie over een kind over te dragen als een kind naar (de vroeg-) school gaat of doorstroomt naar een andere opvangsoort, bijvoorbeeld de BSO.

De overdracht naar de basisschool gaat middels het uniform overdrachtsformulier. De pedagogisch medewerkers vullen dit formulier in en bespreken dit bij het eindgesprek met ouders als het kind ongeveer drie jaar en negen maanden is. Ouders/ verzorgers mogen deze informatie altijd inzien. Met toestemming van de ouders wordt de informatie aan school overgedragen, de zogenaamde 'warme overdracht'. In deze overdracht wordt de ontwikkeling en eventuele bijzonderheden van het kind besproken. Ouders kunnen er ook voor kiezen om zelf de gegevens aan de school te geven. Wij

informerende de school wanneer de ouder hiervoor kiest. Bijvoorbeeld in het geval wanneer een peuter doorstroomt in een andere basisschool dan waar de Voorschool mee samenwerkt. Als er bijzonderheden zijn dan bellen wij met de betreffende basisschool, mits we hiervoor toestemming hebben van de ouders. “Zorgpeuters’ worden altijd warm overgedragen naar school. Op deze wijze dragen wij zorg voor een doorgaande lijn en een zorgvuldige overgang.

12.4 Oudercommissie

Ouderbetrokkenheid betekent veel voor onze kinderopvang. Inspraak en medezeggenschap van ouders zorgen ervoor dat AKROS de kwaliteit van de dienstverlening kan blijven waarborgen en ontwikkelen. Daarom heeft iedere locatie een eigen Oudercommissie. We streven naar een evenredige vertegenwoordiging van ouders uit de verschillende groepen. De oudercommissie dient als klankbord, adviseert en denkt mee over de gang van zaken op de locatie op het gebied van kwaliteit, het pedagogisch plan, voedingsaangelegenheden, het wenbeleid, het beleid vier ogen/oren, het plan van aanpak bij de risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid, de openingstijden, de klachtenregeling en de wijziging van de prijs.

De Oudercommissies van AKROS zijn aangesloten bij de landelijke Klachtenkamer Oudercommissie Kinderopvang.

12.5 Ouderavond

We organiseren tenminste eenmaal per jaar, eventueel in samenwerking met de oudercommissie, een ouderavond. De ouderavond gaat over een bepaald thema waarbij soms een deskundige wordt uitgenodigd. Af en toe wordt een ouderavond gezamenlijk met de andere (AKROS)dagverblijven aangeboden.

Nawoord

Dit pedagogisch beleid geeft ons een kader voor het pedagogisch handelen op locatie. Daarmee is het niet af. Het is een doorgaand, dynamisch proces. AKROS en de Kinderopvang blijven zich verder ontwikkelen.

Nieuwe wetgeving, verbreding van pedagogische kennis al dan niet uit wetenschappelijk onderzoek, nieuwe deskundigheid en vakkennis vanuit scholing en vakliteratuur, maar ook door interactie met de kinderen, onze oudercontacten, vanuit de samenwerking met scholen en de deskundigheid van onze medewerkers vormen de ingrediënten voor aanvulling voor toekomstig beleid.